

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTOI SZÁLLÁS :
külső monostorutca 152 szám alatt.

Megjelen e lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csőtörtőkön és Szombaton.
Ara évnegyedre 8 ft. o. 6. Hirdetési ár: négyhasábos sorát először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr. helyesdj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL :
Kővárosi, STEIN J. Könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás!

A jövő october 1-én lapunk folyama új évnegyedbe menvén át, tisztelettel kérjük fel t. olvasóinkat előfizetéseik megtételére.

Előfizetési ár évnegyedre 3 ft. o. 6. egy óra 1 ft.

Az előfizetési pénzek bérmentve Stein János középütczei könyvkereskedésébe küldendők.

(D) Nem régen hazánk egyik talentos fia így nyilatkozott magános társalgásunk alatt: „Az orosz terjeszkedési politika az volt, hogy titkos propagandájával, s jelesen a vallásos érdekek útján beszötte magát a szomszédos népek viszonyai közé, s így nagy távrolról kezdé aláknázni a szomszédos uralkodást, mialatt vele nyíltan szövetkezve igyekezett olykor védelmére sietni, s így maga részére hálakötelezetté tenni egyrészt, másrészt népszerűtlen politikájának befolyása által azt népszerűltetni. Ezt megfontolva nekem rögeszmémé vált az, hogy Metternich óta minden osztrák irányadó miniszter orosz befolyás alatt állott; másképp lehetlenség föltenni akkora esélytelenséget a mennyivel siettetik Ausztria bukását, s kezére játszanak a szláv-görög propagandának.”

Egy látszatra sok minden jogosíthatja ily föltevésekre az észlelőt; mi azonban meg vagyunk győződve, hogy az illető miniszter urak bona fide akarják a gyakorlatba átvinni teoriáikat s százados hagyományait, s részben külfalomsítól impulsust éppen nem vesznek.

A birodalom ellenkező sorsu és érzelmű népeit egymással izgalomba, ellenségeskedésbe tartani, ez által a sokkal nagyobb nem-német erő paralizálva, a németnek szerezni meg a felsőbbiséget és uralmat; ez volt folyvást a cél, annyi fejletlen népe volt e birodalomnak, s minden egyes nem-német ország kebelében annyi érdek és nemzetiségi különbség, annyi kölcsönös gyűlölet és ellenszenv, hogy ezen taktikát átvinni mindekkorig szerencsésen sikerült Erdélyben, Magyarországon a román, szerb, horvát, Galiciában a rusznák stb. mindig készen volt a kisebb nagyobb mértékben tört elnyomatás, vagy annak hiányában nemzetiségi utópikánál fogva saját jobb létét külső befolyásokban keresni, s így ama hagyományos politika kezére játszani.

Az idén e részben kevesebb szerencse mutatkozott, kivált királyságunkban: a szerbek, a horvátok, a tótok, oroszok, s a Királyhágón túli románok, mindnyájan érezték, hogy a magyarral egy közös kincset vesztek el: az alkotmányt, azon alkotmányt, mely nem köpenyül adatott futó idők zavarai ellen; de e királyság népeinek multjából folyt ki, általuk, őseik által alkotott, s évezreden át uralkodott királyaik apostoli esküjével szentesített.

Minden népe királyságunknak éri azt, hogy e ősi clenodium a testvéreknél oly szent és oly értékes kincse, melyet ha könnyelműen modern csalfa gyémántokkal fölcserél, egész élte vagyonát, jövőjét teszi kockára. E megfontolás szült a horvát országgyűlésről egy oly feliratot, a mely jogi fel fogásban teljesleg egyeztet a magyarral; ez okozta, hogy a pesti gyűlésen jelen volt szerb, és román képviselők ellentmondás nélkül csatlakoztak a döntő kérdésekben Deák Ferencz nézetéhez.

A hol politikailag érett nép van, azt saját alkotmányra ellen eszközül felhasználni nem lehet.

De ki tagadhatná, hogy az ausztriai kabinetnek nagy segítségére voltak közelebből némely nem-magyar népek azon párttöredékei, kiket saját céljaira felhasználnia sikerült a magyarok irányában ellenséges érzelmöknél fogva? s még hibáztatást sem kiáltunk azért ha a germán elem felsőbbiségének védelmezői igyekeztek saját erősbülésükért a mi erőnket paralizálni — csak az a kérdés: elérték-e céljukat?

Éppen ez, a mit mi nem hiszünk.

Nem, mert úgy sejtjük, hogy mindazon benn

lakó népek töredékei, kik minket ma szívesen Ausztriába küldének, egyszersmind örömet elküldének Jerusalemba Ausztriát. Természetes! Akkor kényelmesen birhatná e szép földterületet.

Az erdélyi román értelmiség azon nem tudjuk mekkora része, mely Bukurestből veszi sugalmait, aligha viseltetik nagyobb szeretettel a német mint a magyar iránt, sőt talán nem is banna egy forradalmat a magyarnál, csak hogy a román teljesen neutralis maradjon, s kímélje erejét akkorra, mikorra tán egy eltiport Ausztria felett az összemarczangolt magyar királyság lábadozni kezdene, s akkor állana majd elő az aldunai tartományok és délszlávok segítségével, osztozni a martalékon. Mert hisz tudni való az, hogy ha egy magyar forradalom kitörne, bármint külsőlegyekre támaszkodnék is az, Ausztria elég erős arra, hogy boszútlanul el ne essék, s ha győzni képes volna is a magyar, de végtelenül elgyengülve, s összevázve hagyná el a csatatér. Akkor talán azok, kik jól laviroztak, könnyen elbáhnatnának a megsebesült hössel. Ha pedig egy ily forradalom nem sikerülne, akkor meg van érdemük a győzelmes előtt azoknak, kik a forradalom elől visszatartozkodtak, s loyalis és hű alattvalók maradtak.

Ez a jövő, melybe azok nézhetnek, kik gyámoltják Ausztria ujabbnál ujab rendszereit, s akadályozzák a magyar és osztrák közti kiegyezkedés lehetőségét.

A német politika, meglehet, ügyesen fogja ezeket eszközül felhasználni; mert hisz Ausztriának csak egy nemzetet kell leültetni: a magyart; a többi azután hallgat, mint a nyúl.

Ha Ausztria elég jól használhatja fel a népeket arra, hogy a magyar erőit paralyzáhassák, akkor politikája győzött; tudja azt, hogy az elkeserített magyar később váltig kész lesz visszatörni az alkotmánya ellen elkövetett pártütést, ha tán egykor az Ausztriától cserben hagyott népek megmozdulnának.

Igy birkozunk egymással, mint hámjával a tanulatlan ló, mely abból kiszaladni vágyik s ezalatt mindesek a jól fékező kocsis célja szerint viszi tovább a szekeret.

Igy tettek már többször lová minket s népeinket, a mint a közbeszéd mondja.

A népjellemek s érdekek ily felhasználása a politika körébe tartozik; s mi ezen fegyverek használatára a német urakra nem haraghatunk, habár farszt e három százados kapucány; hanem úgy kezdjük észrevenni, hogy József császár kora óta e lezárta igen kezdünk beletanulni, és 1848 és 1850 hozzánk elég közel van, hogy a nép is kezdjen okoskodni és átlátni a hálakon. Azóta a magyar királyság népeinek jobb része saját szabadsága előharcosának nézi a magyart.

Nem kételkedünk mi, hogy a bécsi kabinet saját közvetlen népe s uralma érdekében bona fide cselekszik; de attól lehet tartaniok, hogy egy történeti válság más eredményeket fog hátrahagyni, mint a mit hasonló válságok hagytak hátra a mult időben.

Félni lehet, hogy a porlekedő magyar és német közt a harmadik lesz a nyertes, mely titkon és mélyen, évszázad óta — Péter cár végrendelete óta befolyását előkészíti, és nagy mérvben is gyakorolta utóbbi időkben egy a rokon hitű népekre, mint a kormányzás ügyeire.

Nagy így a válság, a minek mi, de egyszersmind a birodalom is kitéve lehet; s éppen ezért önkénytelen kérni a magyar józan ész: mi szükség van e bizonytalanság lehetőségének földözésére? mi szükség van a magyar erejének megrontására? mi szükség azon szabadságnak leláncolására, mely egyedül ad a magyarnak erőt és lelkesedést arra, hogy ezen földterületen a szomszédos osztrák császári uralommal hasonló érdekű és egészen közös feladatát jövőre is megoldhassa?

Vagy tán éppen most kedvez az idő arra Ausztriának, hogy a magyar királyság rég tervezett beleolvasztását végrehajthassa? ... A mi nem sikerült József császár alatt, ki tapintatos anyja kezeiből egy nemzetiségéből kiforgatott, átnémetesített, bajszú

talán magyar aristocrátiát vett kezei s pálcája alá, kevésbbé sikerülhet az 1831, sőt 1848 után mi velünk, a kik testestől lelkestől a legnagyobbtól a legkisebbig magyarok vagyunk, s a kik ezen felül egy oly irtoztató korszakot éltünk át, hogy többé semmitől rettegni nem tudunk. Azon néprétegek pedig, kik József császár korában még a jobbágyság és közsors terheit hordozták, ma szabadok és minden ember e hazában nemes lett. Kászt-boszu senkit sem ér észt, a nemzetiségek ügyében a pesti országgyűlés nyíltan nyilatkozott. Ausztriának szabad tére van arra, hogy általunk és a népek által erős lehessen; de ez erőnek kulcsa nem lehet semmi otcroy, hanem egyedül: a magyar alkotmány teljes visszaállítása, és pedig nem egy erdélyi, hanem egyedül egy pesti országgyűlésen végrehajtható kiegyenlítés mellett.

Utasítás a kir. biztosok és főispának számára.

A „Sürgöny“ bécsi levelezője azon utasítás lényegét, mely szerint kell a kir. biztosoknak s illetőleg a főispánoknak a megyei bizottmányok újra szervezésében eljárni, következőkben adja elő:

A megyei bizottmánynak elosztása, esetről esetre, felsőbb rendelet által mondatik ki, és annak eszközése vagy a főispánra, vagy a királyi biztosra fog bízni.

Utóbbi esetben a főispán hivatalos működése felsőbb rendelet által fölfüggesztetik, vagy ha a főispán a kormány bizalmát elvesztette volna, tiszti méltóságától végképpen fölmertetik.

A tisztviselői kar azonban személyes felelet terhe alatt tartozik előbbi hivataloskodását addig folytatni, míg minden egyes tisztviselő a megválasztandó, illetőleg kinevezendő utódjának a hivatalos pénzeket, iratokat stb. személyesen át nem adta.

A rendező főispán vagy királyi biztos szükség esetében egyes tisztviselőket hivataloktól időközben is fölfüggeszthet és állásaikba másokat helyettesíthet.

Miután a főispáni alap-utasítás a bizottmányok alakítása iránt, az időközben megváltozott viszonyok közt többé azon okból alkalmazható nem volna, mert egyrészt a főispánnak hatalma, másrészt a választók részvéte és jogai közt a határt nem jelöli ki: miután továbbá az 1848-dik évi választási mód csak az akkori esetre volt készítve — és a mióta a magyar alkotmánynak sánczai kiterjesztettek, többé se azon 1848-diki, se pedig az ezt megelőzőt választási gyakorlat alkalmazható nem volna, és így elmulasztott szükségessé vált, ez érdemben ideiglenesen és mindenesetre csak a jövő országgyűlésig rendelkezni: — a rendező főispán vagy királyi biztos mindenképp arra fog törekedni, hogy a vármegyében néhány higgadt és köztekintetben lévő férfiaknak közremunkálását nyerhesse meg, kik képesek a helybeli viszonyokat felderíteni s tanácsukkal a főispánt vagy királyi biztost istápolni.

A bizottmány, melynek tagjai egyenlő joggal és szavazattal bírnak, az adó nagyságának sorozata szerint meghívott, legtöbb adót fizető személyekből és a helységeknek választott képviselőiből alakíttatik.

A kijegyzési kules gyanánt szolgálandó adó alatt értendő az adó-könyvecskébe beirt adónak egész összege.

Elkészítettén az adó-fizető megyei lakosoknak jegyzéke, abból sorozat szerint a legtöbb adót fizető egyének egyelőre és utóbbi tapasztalatig legalább 50 és legföllebb 200 egyén, mint bizottmányi tag, vallásra és polgári állásra való minden tekintet nélkül, kijegyzendő; az iránt, vajjon jogokkal élni akarnak-e vagy sem? egyenként fölszólítandók; azok helyett, kik a bizottmánybani részvétet megtagadják, az adó-összegek nagyságának sorozata szerint új tagok jegyzetnek ki, mindaddig, míg a szükséges szám ki nem kerül.

Nagyobb birtokosok, kik a vármegyében állandóan nem laknak, vagy egyéb fontos oknál fogva a gyűlésen személyesen meg nem jelenhetnek, nagykoru fiaik közül egyiket, vagy ügyészüket, avagy fötisztjuket, mint képviselőket, a bizottmánybani részvételre felhatalmazhatják.

A vármegyében lévő községek a megye kiterjedése és népessége szerint negyven, harmincz, vagy husz követ által vesznek részt a bizottmány teendőiben.

Az e részbeni választási mód meghatározása a főispán vagy királyi biztosra bízatik.

A helységek részéről csak oly egyének választhatók a bizottmányba, kik a vármegyében laknak.

Általában a bizottmányi tagokra nézve szükséges a 24 dik éves életkor és hogy jellemük becsületen ne legyen.

A bizottmányi ülésekben szavazattal bírnak a bizottmányi tagok s a tisztviselők.

A bizottmányi ülések nyilvánosak, a hallgatóság a karzatra, vagy az e végre kijelölt és elklüönített helyre utasítandó.

A tanácskozára kijelölt helyen másnak, mint a ki a 12-dik pont szerint szavazattal bír, megjelenni tilos.

Ha az elnök a 12-dik pont rendeletét fentartani, vagy

a hallgatóság beavatkozását gátolni képes nem volna, a hallgatóságot kikapcsolni, vagy a szükséghez képest az ülést eloszlatni tartozik.

A tisztválasztásban mindazon hivatalok iránt, melyek a megyebeli szokás szerint előbbi időben választástól függetlenek, a régi törvényes szokás alapján a főispánt vagy a királyi biztost illeti a hármaskörrel.

Azon tisztviselőket, kiket annakelőtte a vármegye régi szokása szerint a főispán nevezett ki, jelenleg is a főispán vagy királyi biztos fogja — tekintettel a képességre és méltányos közömbösítésre — kinevezni.

A vármegye szolgáinak kinevezése a főispánt vagy a királyi biztost illeti.

A választás szavazat-többséggel történik; szavazásra jogosítvák a bizottmányok tagjai és a már megválasztott tisztviselők.

Nagyobb és népes mezővárosokban, melyek rendezett tanácssal bírnak, a vármegye a megválasztott városi főispánt, a magyar királyi helytartótanácsnak helybenhagyásával, felruházhatja mindazon jogokkal, melyekkel a szolgabírók bírnak; de ez esetben a város szolgabírói járást képez, és a városi főispánt a közigazgatásban a szolgabíró kötelességeit teljesíteni tartozik.

A főispánok vagy kir. biztosok kötelességét illeti, hogy mind a bizottmányi tagoknak, mind a tisztviselőknek kifejtse azon mellőzhetlen kötelességet, mely az álladalom szükségének fedezéséből és hadserege föntartásából önként követhet, és mely miatt addig is, míg a jövő törvényhozás ezen kérdéseket tisztába hozza, a tisztviselők mind az az adózás különféle nemének behajtásában, mind a katonajonczoknak állításában közre munkálni kötelesek.

Azon pontokra nézve, melyek jelenleg változást nem szenvedtek, a főispán vagy királyi biztos a főispánok számára kiadott alap-utasítást fogja zsikormértékül használni.

A kir. biztosnak szoros kötelessége, tekintélyét sértetlenül fentartani, és e részben mindazon rendeletek megtartandók, melyek a kibágások megvizsgálására kiküldött királyi biztosok számára kiadottak.

A vármegye rendezésének befejezése után vagy az előbbi főispán méltósága hatáskörébe állítatik vissza, vagy új főispán fog kinevezetni.

Külföldi lapok a magyar ügyről.

A „Times“ a hercegprímás Esztergommege közelebbi gyűlésében az országgyűlés feloszlására vonatkozólag mondott elnöki beszédét taglalván, a primási méltóság jelentősége feletti elmélkedés után így szól:

„A mit ily egyén, ily időben s ily körülmények közt mond, több az egyéni nézetnél; annak meg van a jövődőlés azon hangja, mely maga is hozzájárul beteljesedéséhez. E nyilatkozat lényegileg csak Deák érveit ismétli, mégis forduló pontot képez Magyarország történelmében. A császár ugyan kérdezheti, vajon mi növelhetné az ellenzék oly férfakkal, kiknek lojalitása minden kétségen felül van, s kik valami közösleges demokratikus fölkelésben bizonyosan a kormány részére állanak?”

Mi azon titkos hatalom, melynél fogva Magyarország most félelmetesebb, mint a mikor több osztrák hadsereget megvert, s a debreceni függetlenségi nyilatkozattal a Habsburgháztól elvált! Ausztria gyöngesége nem lehet oka, mert akkor Ausztria az olasz háborúval és saját fővárosa zenebonájával is el volt foglalva. Csupán a Schmerling-féle kabinet tapintatlansága sem oka, mert az 1848—9-diki tévedések nemcsak tapintatlanságból, de elismert jogok — megsértéséből állottak.

Hogy Magyarország egy s a küzvéleménylen erős, az nem annyira onnan van, hogy Bécs rosszul játszotta játékát, mint inkább, hogy az országgyűlés jól játszotta. Deák vezélyesebb ellensége Kossuth — s mindössze azért, mert a történelmi jog szilárd alapján veti meg lábát s onnan el nem terelteti magát. E fabiusi taktika Schmerling minden hadvezéri mesterségét meghaladta. A magyarok mellőzve a forradalom hangzatos szolárait s ijedelmes jel-szavait, e helyett állhatatosan a pragmatica sanctora s az 1790. 10. törvényekre utalnak. Ez által nemcsak türekeik folytonosságát és céljaik meértséket nyertek, de mellőlük állottak azon osztályok is, melyeket a fenyegetések és erőszakoskodások visszazoktak riasztani. Az érsek, kit az emberjogok és a nemzetiségek nem illetnek, lelkesedésre gyulad, midőn azon alkotmányról beszél, melyet a magyarok őseiktől örökölték s egy ezredéven át szent erejke gyanánt tisztelték.

Eddigél csupán csak Angolország volt e hatalmas talizmán birtokában, és sokan, bár nem voltak a kényuralom barátjai, kételkedtek: fog-e csodátevő ereje valamely más országban is nyilvánulni. Ideje, hogy mindez elméleti emberek; mind pedig a császár és tanácsosai Magyarország példájából tanulják meg, hogy a nép sohasem oly legyőzhetetlen, mint a mikor alkotmányos előzmények mögé szán-czolva el magát, a törvényes intés fegyvereivel harc-zol.

Helyesen jövedöl-e a hg. primás, midőn azt mondja, hogy a császár még engedni fog s az 1848-diki törvényeket elismeri, az a fejedelmi kebel azon titkai közé tartozik, melyek, mint a szentírás mondja, végrehajthatatlanok. Nehéz leezke, s azok közül való, melyeket a fejedelem utoljára tanul: a lemondás a királyi jóindulat kedvező terveiről is, midőn ezek az alattvalók törvényes, bár olykor szeszélyes kíváncsiak ellenkeznek. Az atyáskodó önnak nehezebben esik a legesélyesebb kíváncsiat jognál fogva teljesíteni, mint a legbecesebb jogokat kegyelemből elajándékozni. Föl nem foghatja, hogy még a méltányosság is visszataszítóvá lehet, ha csupán önkény az alapja, s hogy nagylelkűségi vágyának tárgyai sohasem bizhatnak jó szándékában oly annyira, mint ő maga. Ha ezen gondolatra még Roebuck sem jutott, s ez Magyarországól még mind úgy beszél, mint valami vidéki városról, mely az első kiváltságokat kapja hűbéres urától, hogyan lehessen kívánni, hogy azon fejedelmek, ki csak minap még a concordatumot irta alá, ez eszmét minden következményeivel együtt elfogadják? Mégis — ha fontolóra veszi egyik legnagyobb elődje példáját, azon egyetlen császárt, ki Magyarország fölött a koroná-

zás törvényes föltételeinek teljesítése nélkül uralkodott — oka lesz bizalmatlansággal viseltetni Schmerling ur tanácsai iránt. A császári szabadelvűség — azon szabadelvűség, mely mindent a népet akar tenni, semmit általa — soha nemesebben s tisztábban nem nyilvánult, mint II. József reformjaiban; mégis kevéssel halála előtt kötelességének tartotta visszavonni valamennyi rendeletét, a mit Magyarország nézve kibocsátott, mert érvényességüket megsemmisítették a politikai és helyhatósági szabadságnak általok okozott sérelmei. A mit II. József magasztosnak mondható önmegtagadással tett, most sokkal egyszerűbb eszközökkel és sokkal csekélyebb személyes áldozattal tehető. Alkotmányos uralkodónak előjoga s egyszersmind a rendszer egyik megbecsülhetlen előnye, hogy a hatalomban és felelősségben a közvéleménynek alvételét kabinetel osztozik s miniszterváltozás a rendszerváltozás útját egyengeti. Schmerling urnak a birodalmi tanácsban többsége van, még Magyarország s a vele szövetséges nemzetek nincsenek ott képviselve; de lehet-e kétkedni a fölött, hogy a kiegyezést, azaz: magyar ultimátumnak könnyen eszközölhető fej-tételek mellett öszinte elfogadását az egész birodalom örömradiással üdvözlö? —

Báró Saguna püspöknek levele a szász gróf báró Salmenhez.

Alólirott több ízben nagy csodálkozással értesült, hogy a román papság nem románok által azon meg nem érdemelt szemrehányással illetetik, hogy illetéktelenül politikába vegyül, a népet tévútra vezeti, és a hatóságok ellen engedelmességre igatja stb. Mondom, hogy csodálkozással hallottam mind ezt, mert éppen ellenkezőleg, én jól tudom, hogy hazánk csendes, békés állapota, zavartalan nyugalma nagy részben — s ez legyen a rágalmozók gyalázatára mondván — a román nép példás magaviselete, lelkeszei és a román intelligencia loyális, eszélyes eljárásának tulajdonít-ható. Ezen csodálkozásom tetőpontjára hágott, midőn meg-értém, hogy a szebeni magisztratus által több román hely-ségekkal közölt hivatalos iratában méltóságod maga is ily módon nyilatkozik: „Egyébiránt, mivel azon észrevétel té-tetett, hogy titkos tanácsadók a békés népet engedelmességre igatják, és gyakran a papok, bár illetéktelenül, mégis nyilván világi ügyekben, mint képviselők lépnek föl: tehát nem csak a titkos bujtogatókat, hanem a nyíltan fellépő képviselőket is föl kell jelenteni.“ Hogy a kifejezések: „titkos tanácsadók“, „igatgatók“, „bujtogatók“, „nyíltan s illetéktelenül fellépő pap képviselők“ a román papságot és intelligenciát illetik, a fölül nincs semmi kétség, mivel az idézett hivata-los irat, éppen román helységek állítólagos engedelmessége következtében bocsátott ki. Nem foghatom meg, mi adott okot méltóságodnak, hogy a román papságot és intelligen-tiát ily vádakkal illette? Tán csak nem az újonnan szerve-zett hatóságok elleni órástételek, melyeket a román papok is aláírtak? Ha igen, akkor nyíltan és őszintén kimondom, hogy azon protestációknak méltóságod az oka, ki mindenütt, nem csak románok előtt, azt nyilatkoztatta, miszerint ő fel-ségétől azon meghagyása van, hogy a románok irányában igazságos legyen. Ha ez így van: akkor nagyon természet-ses lett volna, ha méltóságod még az új szervezések előtt a románokkal is — kik a fundus regiuson legnagyobb szá-mal vagynak — értekezett volna. De hát beszélt-e vagy egyetlen románnal? Aztán nem hibázok, ha állítom, hogy mi most alkotmányos államban élünk, s szeretném tudni, melyik törvény tiltja a román papságnak — és csak is an-nak — hogy az alkotmányos életben tevékeny részt ne ve-hessen.

Mondhatom, az ily alkotmányellenes eljárás a testvéri-séget nem igen fogja a különmenziségek közt lehetővé tenni, sem a közbizalom javát elő nem mozdítja. És ezen sze-rencsétlenségnek nem a nemzetiségek okai, hanem a kor-mány azon organumai, kik az 1848 előtti iskolában öszi-tek meg, kik nem bírnak kibékülni az új iskolával, nem az october 20-iki diplomával, mely minden nemzetiségeket egy-formán véd, s jogaikat garantirozza, és a 48-diki törvények azon cikkeleit nem ismerhetik, melyek Horvátország, Sla-vonia és Erdély érdekeit, valamint a Magyarországon lakó nem-magyar lakosokat is sérti, s mind azért is revisio alá kívánja vétetni, mert a nélkül így is csak erőhatalommal lehetne azokat érvényesíteni.

A diploma ezen mult napokban a b. tanácsban a mi-niszterium által is beavallott törvényervek szentségéről a ro-mán intelligencia, papság, s előköz én, meg vagyok győ-ződve és várjuk azok áldását a törvényes organumoktól és méltóságod minket mégis nem áttallott bujtogatóknak nevezni, s a szebeni magistratusnak, — mely egészen a marcius előtti alapokon van szervezve, — meghagyni, hogy minket csendőrökkel hajtsan engedelmességre.

Midőn tehát az idézett hivatalos irat a román intelli-gencia és papság ellen nyíltan súlyos vádat emel, alólirott-nak pedig tudomására nincs, hogy a román intelligencia és a felügyelése alatti papság azon vádakra okot adott volna, kénytelen vagyok méltóságodat hivatalos tisztelettel meg-kérni, sziveskedjék részletes adatokkal: azaz a papok ne-veivel — a kik, továbbá: hol és mikor követték el a ké-rdeses vád tárgyait, felvilágosítani, hogy aztán az alam ren-delt papságra nézve a szükséges intézkedést megtehessem.

Végül szabadságot veszek a jelen iratomra veendő vá-laszig is méltóságodat figyelmeztetni, hogy a román nemzet, annak papjai és értelmisége fölül semminemű alaptalan je-lentés se tévessek, mert ellenkező esetben — nyíltan és őszin-tén beavallom — kénytelen leszek, minden ily igazságtalan jelentés ellen, a mely papságom és a román nemzet ellen, a melynek tagja és fia vagyok, tételnék, lehető legerélye-sebben fellépni s azt megegyezni. S ma már nem lesz oly könnyű a románok törvényességi és rendszerető érületét a világ előtt gyanusítani, miután e nemzet csak erre törekszik és ezt kérvényezi.

Görög-keleti egyházbéli püspök Saguna báróhoz.

Nagyméltóságod f. évi aug. 15/27 napjáról kelt tisztelet iratában, a szebeni tanácsához intézett egy rendeletem miatt,

méltóztatott felszólítani, hogy közöljem a neveket, az időt és a helyet, a hol román lelkészek a nekik tulajdonított kibá-gásokat elkövétték volna.

Jöllehet tudomás szerint a közigazgatás lényegében van, hogy hivatalból tett rendeletek igazolásával az ember csak a felette álló hivatalnak tartozik, mindazonáltal azon kitűnő személyes tisztelet által, melyet nagyméltóságod iránt érzel, ösztönözve érzem magamat, hivatalon kívül további fejtegetésekbe bocsátkozni.

Nmldg igen tisztelt átiratának mindjárt kezdetén em-litni méltóztatott, hogy a román lelkészek több oldalról vá-doltattak avval, hogy politikai dolgokba avatkoznak, s a hi-vatalok iránti engedelmességre ösztönözö kísérleteket tettek, ezen nyilatkozattal azonban egyszersmind a rákövetkező kérdésnek: honnan meríttem okot a román papság és ér-telmiségnek ily vád alá helyezésére? élit vette, mert való-ság szerint felelhetem: hogy hozzám is érkeztek hasonló nyilatkozatok és jelentések, éppen mint nmldgdoz.

Azonban hasonló szóbeli nyilatkozatokat nem vettem számba, azon se tiltkoztam meg különösen, hogy az alkotmányos hivatalok visszabágyezése. czéljából tett körutam alkalmával a román választókra magukat hivatalon kívül érvényesítő befolyá-sokat tapasztaltam és hogy a román papok mindenütt, mint testületek képviselői emeltek szót, a kikkel pedig én szemé-lyes és gyakran körülményes értekezés végett érintkezésbe tettem magamat, mind ebből ezért nem merítvén alkalmat, hogy panaszt emeljek, miután a szabadabb mozgást az al-kotmány felelőse körül nem kívántam akadályozni, sem a miatt meg nem tiltkoztam.

Csak midőn az itteni tanács, a fölmerült többféle aka-dályokról tett tudósításai után, kötelességének érzé: körül-ményes és komoly jellemű följelentést tenni, hogy a tisztán román faluk lakói, mint ok magok állítják, kapott utasítások szerint öszhangzó s többnyire írásbeli kinyilatkoztatásokban, a szabálypontok értelmében felállított hivatalok és különösen az inspectorok elismerését megtagadták és az engedelm-séget irányukban felmondották, a mi a közigazgatás és igaz-ságszolgáltatás körül bekövetkezendő megakadásért minden felelősség elhárításával tudtomra adatott, nem mulasztattam el az illető hivatali részemről is a szükséges vizsgálat körül támogatni és a szükséges utasításokkal ellátni.

Ha én a velem hivatalosan közölt tapasztalatokat tek-intet nélkül nem mellőzhettem is, mindazonáltal óvást kell tennem minden czélzás ellen, mintha én a román papságot és értelmiséget vádoltam volna, sőt inkább bátor vagyok nmldgat kérni, hogy ezen órástételt annyival inkább méltá-nyolni sziveskedjék, mivel nem vagyok képes általánosság-ban tartott följelentések alapján meg sem nevezett egyének ellen, meg nem határozott hely és idő fölemlítése mellett, panaszt emelni.

Engedje nmldg, hogy ez alkalmából azon iratnak, melyet hozzám intézni méltóztatott, többi részét is fontolóra vegyem, mert minél inkább meg vagyok győződve, hogy július 16 diki rendeletemmel jó indulatú kiegyezést és a mi nélkül lehetetlen az igazgatás, a hivatal hanyatlott tekin-télyének gyarapításán igyekeztem munkálni, annál kevésbé vonhatok abból valamely sérelmet le. Nem a n. szebeni ta-nácsához intézett rendelt tehát, hanem azon uralkodó han-gulat, mely nmldg hozzám intézett iratának ama hangot köl-sönöz, ez az, mi itt-ott némi keserűség vegyületével szemé-lyes állásom ellen irányul. Nem a tárgy, melyről vitatkozunk, hanem a kedvetlenül hangulat, melyet tapasztaltok, ez az, a mit sajnálók.

Fájdalom nehézségekkel teljes küldetésem folytán, melylyel óhatásom ellenére bizattam meg, nmldgdal alig jöttem érintkezésbe, minél fogva nem is világosíthattam fel kellőleg szándékaim, magamtartásom és törekvéseim fölül. Való, hogy a restauratióknál a románokkal egyetértést ki-vántam teremteni, s valamint irányukban mindig megelőző kézséget tanusítottam, a román népnek minden képviselőjét a ki hozzám közeledett, a mint ezt a hivatalos iratok bizo-nyítják, felszólítottam, hogy a hivatalokra (mert arról van szó) nemzetiségkbeli alkalmas egyéneket ajánljanak, s az ajánlottak iránt képességük szerint a legm. utasítások érte-lmében román nemzetiségűek különös tekintet be-vételével, lehetőleg figyelemmel voltam s ha az előmbé szabott regulatio körén belül nem felelhettem meg minden igényeknek, nem rajtam mult, s magasabb helyen lesz el-döntendő: vajjon bizonyára nem szándékos mulasztás ró-ható-e fel nekem?

A legmagasb szándék és korigények szerint állásom-ban, mint a vezetésemre bízott nép mindkét törzsének elő-ljárója, mindig részrehajlatlan és méltányos magatartást ta-nusítottam és közhenjárói küldetésem öntudatával nem zár-kozm el, sőt igyekezem a bizalmat megnyerni, melyet szí-vesen viszonzok.

A számos és lassanként biztos sikerrel jövője felé ha-ladó román nemzet ellenében, melynek loyális érületét s nyugodt magatartását mindig méltányoltam, csak legkevésbé is barátságtalan érülettel nem vádoltathatom, s ha továbbá megmondom: minő bizalmat vet ő felsége a románokba s mily mértékben őrlhet nmldg ő felsége legm. kegyének, előttem, kinek kötelessége és hívséges feladata az ő csá-szárának urának valamint hazájának szolgálatakat tenni, minden szükséges feltétl megvan, hogy nmldgdal egyetértőleg hint-hessük el és ápolhassuk a béke magjait.

Mindkettőnknek osztályrésztünk a közvetítés hivátasa jutott, mely számunkra hazánk és a nép javát illetőleg áld-ásos hatáskört nyújt; legyünk egymás iránt bizalommal; ápoljuk a kölcsönös egyetértést ott, a hol igények állanak szemben; én őszintén nyujtom e végett kezemet és meg va-gyok győződve, hogy nmldg is az egyetértést és békét obajlja előmozdítani; s hogy a béke műve által, a mit a hi-vatalok támogatása által is előmozdítottunk, érdemeket szer-zünk, melyek nemcsak e népre áldást hoznak, hanem egy-szersmind azon legmagasb bizalomnak is megfelelően, mely-nél fogva ő felsége tőlünk leghívebb alattvalói megnyugtató-sát várja.

Fogadja nagyméltóságod stb.

Dézs, sept. 11. — Tegnap délbén ment véghez az állam által a jelen évre kitűzött lótenyésztési jutalom-díjak

elítélés és kiosztása. A pályázatra bocsátott lovak a helybeli országos lötenyésztő-intézet udvarán valának sorba állítva. A jutalomra érdemesített lovakat egy vegyes bizottság jellelte ki belső szolnokmegyei főispán mlgs Vár Farkas ur elnöke alatt, melynek tagjai voltak: főbíró, gróf Bethlen Sándor és Jékei Lajos volt-honvéd-huszárnagy és katonai újoncz-lőszedő-biztos 1849-ben gróf Lázár Mór helyett. Továbbá az országos lötenyésztő intézeti őrnagy és főhadnagy Tratrel. Összesen 10 rendbeli jutalomdíj osztatot ki ily renddel. A legjobb anya-kanczára kifizűtt 25 darab arany jutalmat nyerte Farkas Károly csikós kanczája a mezősegről. Hat darab arany jutalmat nyertek: Gáncsi Bauer Lajos, szent-margitai Keceli Ferenc és Kolozsvári Albert s Szamosújvár-Némethi Brekás Tódor anya-kanczája. A három éves kanczára kifizűtt jutalomdíjak közül 15 db. aranyat nyert: Dézsi János ormányi lakos kanczája. 6 db. aranyat nyertek: Kolcsár N. szent-margitai lelkész, némai Bányai József, lábfalvi Diez Vaszi és Révai Jón 3 éves kanczája. A jutalomdíjak kiosztásánál a szegényebb sorsú, de jó igyekezett lötenyésztő lakosokra volt tekintet. Híres és gazdag ménestulajdonosok ez okból igen helyesen nem is pályáztak. Ezek számára elég szép pályatér nyílik a közeledő kolozsvári lóversenyeken. r. l.

B-Hunyad, sept. 15. — Vajjon meddig sujtolja a sors csapása városunk lakóit, s vajjon mikor lehetek az a szerencsés, hogy valami kellemetes tudósítást írassak városunkból? Nem tudom. Nem elég, hogy a nyáron az égi vihar tönkre tette mezei terményünk nagyobb részét; tegnap új csapás érte városunk egy részét lakóit, déltűn 4—5 óra közt a piac során a b. Bánffy Zsigmond ur ugynevezett „Czifra” fogadója melletti gazdának a csűrűs kertjében gyanítólág gonosz kéz által a takarmány meggyújtván s nagy szárazság lévén, néhány percz alatt három gazdának minden takarmánya s gazdasági épületei a fennemlített vendéglőhöz tartozó állás, istálló s még vagy három szomszéd épületnek a fedele a lángok martalékává lett.

Az oltás, a mennyire a roppant tüzetengertől hozzá lehetett férni, egy vizipuska és egyéb oltószerekkel elég eredményt ért, s hogy a tűz tovább nem harapódhatott, közönlhetjük helyes járás-szolgabíránk Gyarmathy Zsigmond urnak, ki a legnagyobb lelki s testi ereje megfeszítésével kezdettől végig fáradhatatlan működött mind az oltószerek, mind pedig az oltó egyének figyelmét oda fordítani, s ott használni, hol legnagyobb volt a veszély. Fogadja ezért szeretet tisztelet szolgabíránk méltányos elismerésünk és köszönetünk.

Fenn tisztelt szolgabíránk — igen alapos gyanúra — még tegnap éjszaka két egyént, ma újra egyet befogatott, s hisztik, ismerve jó tapintatát s erélyességét, lelkiismeretességét minden hivatalos dolgaiban, hogy nyomára fog jöni. Nem tehetem, hogy méltánylással meg ne említem az itten állomásra lévő hg. Meklenburg ezredbeli százados s egész százada részvétét, kik mindnyájan siettek a dühöngő vész megállítására, s azután is egész éjszaka örködtek az egyesek vagyona felett. A kár még nem becsülődött meg, azért nem tudhatom, de ez igen tetemes.

A rémülés az egész városban nagyszertű volt, szinte minden utcában sok rakott szekeret lehetett látni, minden megrakva s készen állva, hogy a tűz tovább harapódása esetében a mezőre menekülhessenek vele. Szomorú, hogy az elégettek közül senkinek semmije biztosítva nem volt, s pedig már okulhattak volna annyi rendbeli és után. r. l.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Gadassági-egylet.** A gépészeti szakosztály meg-hagyásából felkérem a géphozató szakosztály mindazon t. tagjait, kiknél kísérlettel vagy használat végett a szakosztály gépei kiosztva vannak, hogy azokat folyó év oct. 1-re Kolozsvárra beküldeni sziveskedjenek. — Kolozsvár, sept. 14-kén, 1861. Nagy János m. k. titkár.

— **(Előfizetésre felhívás.)** Az egyetlen, valóban jeles, szélesebb körű és nemcsak egy tanszakra kiterjedő magyar tudományos folyóirat; a „Budapesti Szemle” érdemes szerkesztője, füzetei ötödik évfolyamára küldötte szét a napokban az előfizetési felhívást. Mint biztosan tudom csak áldozattal adható a derek szerkesztő az előbbi évfolyamot is, de inkább akarta még anyagi áldozatra való kilátással is folytatni a nagybecsű füzeteit, mintsem hogy megszüntesse. Vajjon lehet-e egy nemzetnek, mely a műveltség azon fókán áll, mint a miénk, irodalma kincs-szörnyűjéből egy ily drága gyöngy elveszését megengedni? vagy eltitni, hogy egy ember teljesítse erőmegfeszítéssel azt, mi az egésznek kötelessége?

Magyarország Királyhágón innen eső részének buzgó fiai, a kedves anyanyelv és irodalom ügy mívelése, mint pártolásában soha el nem lankadtak. Így a „Budapesti Szemle” előfizetői és dolgozótársainak is nem kis része honunk ezen részéből telt ki.

Most is, mint eddig, hogy az előfizetést, mely egy egész évi tíz füzete folyamra 10-, félévére 5 osztr. értékű forint, tisztelt házfiamnak megkönymitsem: bátor vagyok az előfizetni szándékozóknak szolgálatomat felajánlani. Az irt előfizetési díj hozzá való beküldése után, minden további postai költség nélkül füzeteiket rendszeren és pontosan fogják kapni, csak méltóztatassanak a díj hozzá küldésekor, teljes címüket s az utolsó postát, melyről füzeteiket kivenni akarják, vélem tudatni. — Kolozsvárt, sept. 18., 1861. Takács János, ev. ref. tanár.

— A „P. H.” szerint ő felsége a budai m. kir. egyetemnek d. e. Maria Terézia királynénktől nyert szabadságát ismét visszaállította.

— Több lapban olvassuk, miszerint országbíró Ap-ponyi gr. ő nmlga Bécsbe ment, Majláth tárnok ő nmlgt szabadsági útjából visszatér. A primás ő eminenciája ismét fel fogna menni. Mindezeket kapcsolatba hozzák egy Magyarhon érdekelteit tartandó bizalmas értekezlet eszméjével, mi végre a m. udv. kancellár, valamint a herceg-primás is meghívó leveleket intéztek volna hazánk több te-

kintélyéhez, kik közül Erdélyi Vazul nagyvárad g. e. püspök Erdélyi Vazul ő nmlga már Bécsbe is érkezett.

— Torkos Kálmán m. kir. helytartósági tanácsos ur, ki a lapok szerint kir. biztosul volt kijelölve sz. Fehérvárra, kijelentette, hogy később tanácsosi állomásra is lemondani, mintsem e küldetést elvállalja. E nyilatkozata következtében. mint a „P. L.” értesít, tanácsosi hivataláról felfüggesztése már be is következett.

— Szabadka és Békés városok közelebről tartott közgyűléseikben az országgyűlés minden tétét, jelesen a feloszlata elleni óvását is magukévá tették. Ezenkívül Békés kimondotta, hogy az újonnan összehívandó országgyűlésre nem választ új követet, mivel jelenlegi követét a 48-diki törvény értelmében három évre választottnak tekintik; és hogy mind az, a ki a reichsrathba menne, vagy választana, hazaáruló.

— Győr város is bizalmat szavazott az országgyűlés minden eljárása iránt, de az óvását nem emelte ki különösen.

— Kassa város, a „M. O.” szerint elhatározta, hogy gyűléstermet a Széchenyi és Deák arczépeivel fogja díszíteni.

— A bécsi „Fortschritt” egyik közelebbi számában a „Sürgöny” nevéből egy par excellence civilizált és civilizáló nemzet irodalmába illő azon szójátékot csinálta, hogy „Schurken.” A „Sürg.” szerkesztője, mint egyik számában ír, „a mivel népek irodalmában ily páratlan szemelvény miatt megette az elégtételt sürgető lépéseket azon úton, melyre hasonlító kicsapongások ellen minden férfi utalva van.” Erre a „Fortschritt” egy nyilatkozatot tett közzé, melyben előrebocsátván, hogy az elvek heves csatájában sokszor esik egy a célzon túl vágó élerebb szó, kétszeres sajnálatát fejezi, hogy az érintett „szójátékban” a „Sürgöny” szerkesztője, melynek tagjai közül többen személyesen ismer és becsül, sérelmet talált. Megjegyzi, hogy általában csak azon lap bécsi levelezőjét érte, és hogy a „Schurken” cím csak azon esetre volt mondva, ha a „Sürgöny” oly politikát követne, mely által vagy a fejedelem, vagy a nemzet meg lenne csaltva. Mintán ilyesmit a „Sürgöny” szerkesztőségéről fel nem tehet, az előfeltevéssel együtt a következtetés is elenyészik. A „Sürgöny” szerkesztője e nyilatkozat következtében a sértési ügyet elintéztnek tekintik.

— Pesten, a nemzet gazdaságonyal által közelebről rendezett kiállítás alkalmából „kertészgazdasági ügy-nökség” van alakulóban, mely a kibocsátott program szerint főleg két irányban fog működni: I. összereszi a világ minden részéből a nálunk szabadban tenyészthető gyümölcs- és veteményemfajtaikat s ezeket eredeti valóságukban fentartja, szaporítja azért, hogy hazánkban minden jó és hasznos fel legyen található; II. magvakat természet oly célból, hogy újakat hozzon elő. E vállalat kezdői s fentartói szellemei dr. Pólya József s a „Falusi Gazda” sokoldalú képessége- és tevékenységéről ismert szerkesztője G. Pinz-kéri Ferenc hazánkfi. A ki az említett társulatnak tagja kíván lenni, jelentheti magát dr. Pólya József urnál Pesten; tudatván egyezsersmind, hogy a gazdaság vagy kertészet melyik ágát kívánja előszeretettel művelni.

— Tolna- és Baranyamegyéből írják, miként e hó 7-dikén Szegszárdtól Pécsig szörnyű jégvihar vonult keresztül, mi a szőlőtermést úgy elverte, hogy a megmaradt ronc-szalékot kénytelenek még most leszüretelni. Pécsen az ablakokban is tömérek kárt okozott.

— Egy magyar viszont biztosító társaság alakult „Pan-nonia” cím alatt. Alapszabályait a m. kir. helytartó tanács már meg is erősítette. Alapitókje 2 millió fira van tervezve, 2000 darab ezer frtos részvényekre osztva. A részvények fele az alapítók által már fedezve van, a másik fele a közönségnek engedték át; szeptember 20-tól october 1-ső napjáig lévén az aláíratási határidő megszabva.

— A „M. Sajtó”-ban olvassuk, hogy Schwarz Gyula hazánkfiát, a „Fajta-kérdés elemei” és „Földtani elméletek” című jeles természettudományi munkák nagy tehetséggel fiatal szerzőjét a párisi „Institute” elnöksége meghívta a Bordeauxban folyó hó 19-dikén tartandó „tudomány kedvelők” gyűlésére.

— Triesti hírek szerint az istiai választások az új országgyűlésre, a városok, iparhelységek és kereskedelmi kamarák részéről is oly szellemben törttek ki, hogy a birodalmi tanácsba küldés biztosítottak látszik. Bécsi lapok már előre kiszákmányolják e nagyon problematikus jellegű körülményt s alapítják rá azon biztos reményüket, hogy ilyen móddal a birodalom többi makacsodó részei is így Magyarország is be fog tereltetni az ő egyedül boldogító aklukba.

— A „P. N.” írja egy utazó elbeszélése után, hogy a szerémségi horvát képviselők, a mitrovaczi kath. prépost és egy gör. kath. főpap is velük utazván a Dunán fel-fel, kijelentették, hogy ok meggyűjtik megbízása szerint csak akkor akarnak Horvátországhoz csatlakozni, ha Horvátország ismét egyesül Magyarországgal.

— A Királyhágón túl már több törvényhatósághoz intéztetett oly értelmű helytartótanácsi rendelet, mely a hon-védegszervező egyleteket befűti.

— Bécsben a miniszterium megtiltotta négy emeletes-nél magasabb házak építését. Az ide vonatkozó rendelet még e folyó évben életbe lép.

POLITIKAI HIREK.

— A „The Press” tory heti lap ily cím alatt: „Títkos egyezkedés Francia- és Svédország között” állítólagos leleplezéseket közöl a svéd királynak Franciaországban tett látogatását illetőleg. A „The Press” szokása szerint nem mulasztja el megemlíteni, hogy közleményeit hiteles kútfőből meríti s a következőket írja: „XV. Károly svéd király elhatározta magában III. Napoleon császár politikáját követni. A császár s király közt szóbeli egyezkedés jött létre, s ez utóbbi egészen megváltozott tért vissza hazájába. Károly király ugyanis hareziasabb és fenhéjázóbb terveket forgat agyában, mint Gusztáv Adolf; irigy szemmel nézi Viktor Emanuel babérait, s hogy az északi különféle nemzetiségek boldogságát biztosítva elhatározta, a „hatalom és

nagyság” azon rendszerének” életelértetését, melyet az olasz király a francia császár erkölcsi és anyagi támogatása mellett érvényesített. Mig tehát a dán király ellenében, monga-naticus házastársának mindenható befolyása használtatik fel arra, hogy az végrendelet, vagy lemondási okmány által, vagy más valamely uton módon az 1852-ben Londonban kötött örökösödési szerződényt megsemmisítse, — mig a dánok közt a németország elleni előítéletek, ellenszenvnek nemzetiségök érdekében tápláltatnak: addig Finland-ban is egy általános tevékeny propaganda szerveztetett, mely már gyümölcsét kezdi mutatni. A párisi felhatalos sajtó legújabb időkben a finneknek Oroszország elleni panaszaikat, mint a longyeleket, támogatja. De a pártfogolás, melyet a császári sajtó a finnekre kiterjeszt, közvetlenebb következményekkel bírand, mert a longyelek saját nemzetiségükbeli fejedelemeire nem számolhatnak, míg a finnek a svéd királyban egy ily fajú lovagot látnak. A politikai csejle lenne tehát, Finland elszakítása Oroszországtól, mely magában foglalja Finlandnak Oroszországhoz csatoltatását, de egyezsersmind a finnek törvényeinek s alkotmányának fen-tartását biztosítja. Ha Oroszország e követelésnek eleget teend, a finnek magokban is oly erősek leendnek, hogy Oroszországnak csak terhére valóandának s hatalmát sakk-ban tartandják, ugy hogy elszakadásuk hasznosabbnak fog látszani Oroszország előtt, mint maradások. Ha pedig jo-gaik s alkotmányok visszaadását Oroszország megtagadja, természetesen nagy katonai erővel kellend neki a finn tü-rekvrések fékentartását eszközölni; a nyomás ellen aztán Finland fájdalom-küldésai Svédországban viszhangra talál-andnak, s ha a svédnek nem lesznek képesek a finnek fel-szabadulását kieszközölni, akkor — akkor aztán Francia-or-szág is közbeveti magát. Szóval mindkét esetben, csak-hogy más modorban itt is életbe lépend a „Suffrage uni-versel.” sat.

— Horn hazánkfiának, ki oly szép nevet vívott ki a francia journalistikában, nem bátoraságom Német-or-szágban utaznia. A liberalis német kormányok köny-nyen kiadhatják Ausztriának, mely azon törvény szerint bán-kozik vele, mely a sok közül a legrosszabbik. Ime, így ír az „Indép.” párisi levelezője. Horn urat ez évben a párisi államgazdasági társulat megbízta, hogy az idén Stuttgart-ban, sept. 9—12-kén tartott congressusra menjen. Már útnak akart indulni, midőn több barátja tanácsára, jobbnak látta először megkérdezni a Párisban levő württembergi kö-vetségtől, vajjon egész biztossgal fogja-e teljesíthetni a megbízást. A württembergi kormány még elég embersé-gesen azt felelte, hogy Horn urnak Ausztria irányában való állása, valamint a német szö-vetségnek a kézbeszolgáltatásokról szóló tör-vényei, nem engedik meg a stuttgarti kabinetnek, hogy kívánságát teljesítse, t. i. biztosítsa személyét a congressus ideje alatt. Megjegyzendő, hogy Horn ur francia művei nagy rokonszenvet mutatnak a német államgazdasági moz-galmak iránt.

— Turinből írják, hogy az olasz királyság elismeré-séhez a porosz kormány részéről nagy remény van. Igen valószínű is, ha csakugyan létesül a francia és porosz ura-lkodók találkozója, mely mint a „Temps” írja, el van hatá-rozva, és Strassburgban történik meg. Schleinitz miniszter fogja megelőzni a porosz királyt a Franciaországba uta-zásban.

— Lavalette marquis 11-dikére vagy 12-dikére várták Párisba, honnan Rómába indul. Mint némelyek hi-szik, ő van megbízva a római kérdés végleges megoldásá-val. Természetes, hogy a császáron és rajta kívül más aligha tud valami határozottat e tárgyban. — Még ha csakugyan bebizonyul is, hogy Grammont hg és Goyon tábornok résztvesznek a Bourbon hg asszony menyegzőjében, nem le-het semmit következtetni belőle a francia politika valódi irányára nézve. Sokan hiszik, hogy minden kedvezőtlen elő-jelek dacára az olasz ügy igen jól áll a párisi udvarnál.

— A „Patrie” ragusai sürgőnye szerint Dervis basa sept. 4-én Belekiből kiindulván 5000 emberrel, Montenegró határát átlépte. Omer basa 6-án volt Belekiből elindulandó. Van vele egy Ozmán basa parancsnoksága alatt álló gyalog-hadosztály s egy dandár tüzérsg tulajdon vezérlete alatt. Az utóbbi parancsnoka Resid bég.

— Triest, sept. 13. A tegnap a városok, mezővá-ro-sok, iparhelyek és kereskedelmi kamarák részéről történt választások igen megnagytólág tüttettek ki. A Reichs-rathba menni kívánók majoritása biztosítottak látszik.

— Turin, sept. 12. Jól értesült körökben állítják, hogy miniszterváltozás várható. Az új miniszteriumnak — melybe Ratazzi és Depretis fognak belépni — alakításával Ricasoli van megbízva.

— Milano, sept. 13. A „Perseveranza”-nak jelentik Nápolyból f. hó 11-kéről: A sorai csatában Chiavone bandá-jából 10 ember megöltet, 26 sebet kapott. Minden tarto-mányból hírek jönnek, hogy a közbiztosság növekedőben van.

— Nápoly, sept. 12. Tegnap itt de Christen — ki Lum-ley név alatt angol utlevéllel utazott ide — kiszállásokor el-fogatott. Mintán több egyén ráismert, hogy pápai ezredes volt, megváll, igaz nevét, ennek folytán az angol konzul megvoná tőle védelmét, s így ő börtönbe vetteten, a tör-vényszéknél alávetteten.

— London, sept. 4-kén. Az északamerikai harezról a „Times” ezeket írja: Az északamerikai Egyesült-állá-mok megszüntek. Már bebizonyult, hogy a déli rész leigá-zása lehetetlen, vagy legalább nagyon valószínűtlen. A volt unio területe el fog válni, s az elválás nem fog a területre szorítkozni csupán. Az észak és dél köze a különböző gon-dolkodás, érdek és hagyomány sorompói fognak emelked-ni. Sokáig gyanusan fognak egymásra tekinteni, s a határ-ugyanazon szabályokat fogja igényelni, mint két monar-chia határán lenni szokott. Ez állandó hadsereget, hadi költ-ségvétést és nyomasztó adókat föltételez, s e terhek ismét az illető államok politikai és társadalmi fejlődésére lesznék visszahatással. A világ még nem látott csodálatosabb talányt. Már is látjuk a befolyást, melyet a harcz a szövetségi kor-mányra gyakorol. Az elnök jogai roppantul megnövekedtek, s a végrehajtás gyöngesége, mely az északamerikai álla-mok alkotmányát jellegezte, roppant szigorra kezd változni.

Már a kongresszuson panoszkodtak a kormány-hivatalnokok szigora ellen és Washingtonban a főporkoláb bíraskodását elűrik. Utóbbi hírek szerint a Habeas corpus tényleg föltűgésztetett, árulás miatt sokat fogtak el a Lafayette erőd telve volt rabokkal. Midőn e jelentéseket olvassuk, azt hinnők, hogy az osztrák uralom alatti Milanoból vagy a borbón zsarnokság alatt álló Nápolyból származnak. Hogy a kép kiegészítve legyen, a politikai szabadság honában oly rendszert látunk megállapítva, melyet a régi európai államok ritkán mertek védeni, s most megszüntetnek. A szárazföld több részén nem kívánnak már utlevelet, míg az Egyesültállamokban szigorú ügyeknek e rendszabálya.

Ezeket s a hasonló intézményeket nem kárhoztatjuk ugyan föltétlenül. Ellentétben állnak ugyan Amerikáról és intézményeiről szerzett fogalmainkkal; de a háboru magával hozza őket. A közönség csakugy belátja ezt, mint a kormány. Minden ily intézménynek csak az lehet célja, hogy a közszabadságot korlátozzák és a hivatalos tekintélyt növeljék. Valjon ha a háboru be lesz végezve, vissza fog térni amerikai intézményeihez? Nagyon kételkedünk.

Ujabb. A „P. L.” írja. Báró Kemény elbocsátás iránti kérelmét ő felsége még nem fogadta el; a hivatalos hang tehát, mely az elbocsátást már megtörténtnek jelentette, tulzó szolgálatkés volt. Lát-szik az államminisztérium uszálybordóin, menyinyre ohajtják őket a minisleri tanácsbóli eltávolítását minden oly államférfiaknak, a ki még nem tudta magát azonosítani a vezető nézeteivel. De ha szinte b. Kemény ez órában még államásán van, ott maradásának nap-

jai bizonyára meg vannak számlálva s teljes hitekre méltónak látszik az „Ost. u. W.” azon közleménye, miszerint jelenleg egy új kancellár után néznek körül. „A románok — írja a nevezett lap — azt hiszik, hogy egyszer már az ő körükből is fognak valakit látni ezen állomáson, annyival inkább, mivel amaz előbbi betöltése alkalmával, a Bécsbe ment küldötségek az ő jelöltekre csak azon észrevételt tették, hogy későn jött, midőn már a császári megerősítés egy magyarra esett. A szász és német körök természetesen semmi fáradságot nem kímélnek, hogy jeleltjüket Rosenfeld urat segítsék ezen állomásra. E héten tehát meg kell történni az elhatározásnak, s a kir. leirat, mely által az erdélyi országgyűlés egybehivatik bizonyosan az új kancellár által lesz aláírva. Az országgyűlés elébe, mely hat hét alatt össze fog ülni, a „Forschrift” állítása szerint négy előterjesztvény fog kancelláriai leirat által tétetni: 1) Beczikkelyezése a román nemzetnek s a keleti görög hit követőinek. 2) Választás az országgyűlés által betöltendő sarkalatos hivatalokra (t. i. országos főméltóságok és kormányzóki tanácsosok.) 4) Képviselők küldése a reichsrathba. 4) Tanácskozás a polgári és büntető törvényben a megváltozott viszonyok folytán szükségessé vált módosítások felett.

— Ugyancsak a „P. Lloyd”-ban olvassuk, miként gr. Forgáchnak e hó 14-re határozott elut-

zása, a függőben levő kérdések halmaza miatt elhalasztatott. Gróf Apponyi 15-én még folyvást Bécsben volt, s a mint tudósított értesült, egy nem minden eredmény nélküli értekezése volt a pénzügyminiszterrel, az utóbbi bélyeg-rendelet visszahuzása tárgyában. Azonban ember tervez, Isten vegez, — jegyzi meg a P. L.

— Aradmegye bizotmányi gyűlése e hó 16-án az országgyűlés óvását nagy szótöbbséggel magáévá tette.

— A horvát országgyűlés folyó 16-ki ülésében Stojanovics azon indítványa, hogy a kir. leiratra felirattal, ne reprezentációval válaszoljanak, elfogadott. Másnap a felirat feletti általános vita volt kezdetét veendő.

— Raguzai sept. 16. Lázadási mozgalmak kitörésétől tartanak. Scutári török lakosai egyesülve a keresztyén hegyi lakosokkal Abdi pasa kormányzó letételét követelik. Omer pasa a sereghez utazott Gatzkoba.

— Turinból sürgönyözök sept. 12-ről. Tegnap ment végbe Türr tábornok esküje Wiese-Bona-parté Adeline kisasszonnyal, Mondoviban.

— Az „Independence” berlini levelezője szerint a francia császár és porosz király Compiegne-ben fognak találkozni october 5-én.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T E S E K.

HIVATALOS.

(283)
3907 sz.

Hirdetmény.

A személyi szállítás szabályozására nézve Erdélyben folyó évi október hó 1-től a

- a) Szeben—Besztercezi,
- b) Segesvár — Csik-Mártonfalvi,
- c) Brassó — Gyergyószentmiklósi,
- d) Torda — Marosvásárhelyi,

szekeér-posta vonalokon is — melyeken ugyan már eddig is szállítottak utasok külön postával — foganathba lép a fennállott cs. k. kereskedelmi minisztériumnak 1854 év September 28-áról kelt rendeletével a különpostával utazók részére közzétett postarend — az óra mutató jegyzékkel s szintugy a futárszerű szállításra vonatkozó 5-dik szakasz kivételével.

A mi azon megjegyzéssel tétetik közhírre, hogy ezen időtől kezdve a feunevezett a szekeér-

posta közlekedésnek részenként csak rövid idő előtt megnyitott postavonalokon is szállíthatnak utasok, az erre nézve fennálló szabályok szerint.

Az erdélyi cs. k. postaigazgató-ságtól, N.-Szeben, sept. 10-én, 1861.

(284)
938. t. sz.

Csödhirdetmény.

Háromszéken Kovászna községében egy nyilvános **gyógyszertár** állítása engedtetik meg; mindazok, kik ezen gyógyszer-tár állítását elnyerni ohajtják, jól okadatott kérelmeket Háromszék tisztségéhez legtovább 1861 december 15-éig adják be.

Ns Háromszék tisztsége.

(1—6)

H i r d e t m é n y.

A cs. k. hadügyi minisztérium elrende'te, hogy azon a hadsereg ellátására megkivántató ruházatok, felszerelések és ágynémük biztosítása tekintetéből, melyek az ezelőtt közzétett hirdet-mény szerint az 1862-dik évre a ruházati bizottmányokhoz a magán ipar útján kísérletképpen kész állapotban szállítandók, ajánlati tárgyalás útján a szállítás már most véglegesen kiíratassék.

Kész állapotban szállítandó e szerint ajánlatot lehet, 10,000 rendbeli öltözkék a német, — 10,000 rendbeli öltözkék a magyar sör gyalogság — 4,000 rendbeli öltözkék a vadászok és 1,000 rendbeli öltözkék a hidászok számára, továbbá 1,000 rendbeli legénységi felszerelés a sör-gyalogság — és 1,000 rendbeli pedig a vadászok számára, azután 600 lófelszerelés a könnyű lóvasság — és végre 20,000 lenágynémű az egészségesek — és 5,000 hasonnemű ágy öltözkék a betegek szükségletére.

Egy rendbeli öltözkék (montursgarnitur) alatt értetődik. A német sör gyalogságnál:

Egy köpeny, egy fegyver kabát, egy mellény, egy posztópantalon, egy pár szárharisnya, két ing, két gaty, egy tábori sapka, egy pár keztü, és egy csákóboríték.

A magyar sör gyalogságnál:

Egy köpeny, egy fegyver kabát, egy mellény, egy posztó nadrág, két ing, két gaty, egy tábori sapka, egy pár keztü és egy csákóboríték.

A vadászoknál:

Egy köpeny, egy fegyver kabát, egy mellény, egy posztópantalon, egy p r szárharisnya, két ing, két gaty, egy tábori sapka és egy pár keztü.

És a hidászoknál:

Egy köpeny, egy fegyver kabát, egy mellény, egy posztó pantalon, két ing, két gaty, egy tábori sapka, egy pár keztü és egy csákóboríték.

E szerint öltözkékre esik:

25,000 köpeny a gyalogság számára párolt és gombok nélkül szürke vegyített posztóból.

10,000 fegyver kabát a német gyalogság számára } fejr posztóból

10,000 „ „ „ „ „ „ } csukaszín vegyített

4,000 „ „ „ „ „ „ } posztóból

1,000 „ „ „ „ „ „ } posztóból

10,000 gombokkal ellátott fejr mellény a német gyalogság számára

10,000 „ „ „ „ „ „ } magyar

4,000 „ „ „ „ „ „ } vadász zászlóalj

1,000 „ „ „ „ „ „ } hidászok

10,000 világos képosztó pantalon a német gyalogság számára

10,000 „ „ „ „ „ „ } sinorított posztónadrág a magyar gyalogság számára

4,000 csukaszín szürke posztó a vadász zászlóaljak számára

1,000 „ „ „ „ „ „ } hidászok

14,000 pár fekete posztóbóli, gombokkal ellátott szárharisnya,

50,000 ing calicot-ból,

50,000 gaty, lenvászonból a sör gyalogság számára

20,000 világos kék gyalogsági táborisapka.

5,000 csuka szín szürke tábori sapka a vadászok és hidászok számára

20,000 pár világoskék gyalogsági keztü

5,000 pár csuka szín szürke keztü a vadászok és hidászok számára

21,000 csákóboríték fekete vasszokozott calicot-ból.

Egy rendbeli legénységi felszerelés alatt értetődik: Egy tölténytáskaszij testszijaal egydt, egy átvétőszij, egy puská vagy rövid puskaszij, egy durany táska, hozzájár jő még egy nadrágszija a magyar nadrághoz.

E szerint legénységi felszerelésre esik:

1,000 tölténytáskaszij testszijaal egydt gyártott irhabörből a gyalogság számára.

1,000 „ „ „ „ „ „ } felsöbörből a vadászok számára

1,000 átvétőszij szuronytáskával egydt gyártott irhabörből, csattostóli a gyalogság, közlegénység számára

1,000 átvétőszij szuronytáskával egydt felsöbörből csattostól a vadászok közlegénység számára

1 000 puskaszij gyártott irhabörből a gyalogság számára.

1,000 kurtapuskaszij felsöbörből

1,000 durranytáska gyártott irhabörből a gyalogság számára

1,000 „ „ „ „ „ „ } felsöbörből a vadászok számára

1,000 nadrágszija.

Egy rendbeli lófelszereléshez számítatlik:

Egy nyeregör, egy felsö öv a körülszorító szijakkal egy alsö öv kötökkel, egy pár kengyelszija, egy előkészlet (lómellszija), egy kantárfel, egy homlokcsillag (szija) egy kantárszártej, egy zabola szár, egy patkótáska, egy pár pisztoly tartó öv, egy pár köpenyzsák kötőszija, egy rendbeli podgyáskötő szija 3 darabjával, és egy köpenyzsák bárányör boritékkal.

Egy rendbeli ágynémükre esik.

Egy szalmazsák, egy fejpárna és négy lepedő, és ennél fogva összesen

20,000 egyszerű kavalet szalmazsák

20,000 egyszerű fejpárna és

80,000 egyszerű lepedő, azután

5,000 ágyszalmazsák

5,000 kórházi fejpárna és

20,000 kettőselepedő.

A szállítmányi lényeges föltételek következők:

1) Kevesebb mint — egy ezer rendbeli öltözkék, egy ezer rendbeli legénységi felszerelés, három száz rendbeli lófelszerelés, és öt ezer rendbeli ágynémű nem ajánlatot lehet.

A legkevesebb szállítandó mennyiség térszen tehát, vagy a német gyalogság számára

1,000 rendbeli öltözkék, vagy is

1,000 köpeny, 1,000 fegyver kabát, 1,000 mellény, 1,000 posztó pantalon, 1,000 pár szárharisnya, 2,000 ing, 2,000 gaty, 1,000 táborisapka, 1,000 pár keztü és 1,000 csákóboríték, vagy

a magyar gyalogság számára

1 000 rendbeli öltözkék, vagy is

1,000 köpeny, 1,000 fegyver kabát, 1,000 mellény, 1,000 posztó nadrág, 2,000 ing, 2,000 gaty, 1,000 táborisapka, 1,000 pár keztü és 1,000 csákóboríték, vagy

a vadászok számára

1,000 rendbeli öltözkék, vagy is

1,000 köpeny, 1,000 fegyver kabát, 1,000 mellény, 1,000 posztó pantalon, 1,000 pár szárharisnya, 2,000 ing, 2,000 gaty, 1,000 táborisapka és 1,000 keztü, vagy

a hidászok számára

1,000 rendbeli öltözkék, vagy is

1,000 köpeny, 1,000 fegyver kabát, 1,000 mellény, 1,000 posztó pantalon, 1,000 pár szárharisnya, 2,000 ing, 2,000 gaty, 1,000 táborisapka és 1,000 keztü, vagy

a hidászok számára

1,000 rendbeli öltözkék, vagy is

1,000 köpeny, 1,000 fegyver kabát, 1,000 mellény, 1,000 posztó pantalon, 2,000 ing, 2,000 gaty, 1,000 táborisapka, 1,000 pár keztü és 1,000 csákóboríték.

A legénységi felszerelés pedig vagy a német gyalogság számára 1,000 rendbeli felszerelés, vagy is

1,000 tölténytáskaszija a körülszorító szijakkal gyártott irha börből, 1,000 átvétőszija gyártott irhabörből, 1,000 puskaszija gyártott irhabörből, 1,000 durranytáska gyártott irhabörből, 1,000 nadrágszija felsöbörből, vagy

a vadászok számára

1,000 rendbeli felszerelés, vagy is

1,000 tölténytáskaszija a körülszorító szijakkal felsöbörből, 1,000 átvétőszija felsöbörből, 1,000 kurtapuskaszija felsöbörből, 1,000 durranytáska felsöbörből.

A lófelszerelés 300 rendbeli, vagy is 300 nyeregör, 300 felsö öv körülszorító szijakkal, 300 alsö öv kötökkel, 300 pár kengyelszija, 300 előkészlet (lómellszija), 300 kantárfel, 300 homlokcsillag, 300 kantárszár, 300 zabola szár, 300 patkótáska, 300 pisztolytartó-ör, 300 pár köpeny kötőszija, 300 pár köpenyzsák kötőszija, 300 rendbeli podgyáskötőszija 3 darabjával és 300 köpenyzsák bárányör tűz fedéllel.

Lenágynémükből vagy az egészségesek számára 5 000 rendbeli t. i. 5 000 egyszerű kavalet szalmazsák, 5,000 egyszerű fejpárna, és 20,000 egyszerű lepedő, vagy a betegek számára 5000 rendbeli t. i. 5000 szalmazsák, 5000 kórházi fejpárna, és 20,000 kettőselepedő.

Magától értetődik, hogy a különféle fajok ugy a mint azok csoportosítva vannak, ikként egygyütt ajánlatot lehet és hogy tekintve a posztószinét, a hajtókát, a gombokat, nadrágszinor-zást, és az ingek, gatyák és csákóborítékok anyagját, azután a legénységi felszerelésnél a csat-olokat, — az öszves szállítmányi mennyiség kiszámításnál tett utasítás irányadók.

Jollehet az ajánlat kevesebbre, mint a mi fennebb meghatározott, — nem terjeszkedhetik, mindazonáltal a vállalkozóknak szabadságában áll bár mely fajú rendből többet is ajánlani.

Egyes fajokra való ajánlatok is elfogadhatók, azonban ez esetben az ajánlott fajoknak értéke legalább 10—12000 forint legyen.

2) A szállítási az ajánlat útján kevesebbet kérőnek engedtetik át, és minden osztrák állampolgárnak, ki egy ily szállítási ügylet ellátására megkívántató képességet kellőleg kimutatni és a katonai kincstárnak a kívánt biztosítékot megadni képes, — szabadságában áll, magát ezen szállítással, a mindjárt elősorolandó kellekkel ellátott ajánlattevés által, részletetni.

3) A szállítási időszak, melyben az ajánlatok történhetnek, magában foglalja az 1862-dik évi január 1-től egész december utolsó napjáig terjedő időközöt és a jóváhagyott szállítmány legfeljebb 1862 évi dec. utolsó napjáig bevégezve kell lennie. A közelebbi határidők megállapítása valamint fajokkénti ajánlatoknál annak meghatározása, hogy azokból a vállalkozók mely mennyiséget a közelebbi határidők alatt beszállítani szándékoznak, — az ajánlatokra bízati, azonban ezek kötelesek, ajánlataikban a közelebbi határidőket és az azok alatt szállítandó mennyiséget pontosan kijelölni.

4) Az ajánló ajánlatában kifejezni tartozik az egész rendbeli vagy fajbeli szállítmány mennyiségét, mit 1862 január 1-től december utolsó napjáig szállítani akar — ugyan is rendbeli szállítmánynál a darabokat számmal és betűvel kiírva, és ha egész rendbeli készletet szállítani szándékozik, — egyszersmind összes számát az azokhoz tartozó daraboknak, nem különben megnevezi a ruházati bizottmányokat, hova —, és az időhatárokat melyekben szállítani akar, az 1 és 3 pont utasítása szerint, — éppen úgy az egyes fajok szállítási árát osztrák értékben számmal és betűkkel világosan és kivekarszerűen kiírni.

5) Az ajánlattal együtt beküldendő még egy bizonyítvány, mely által az ajánló egy kereskedelmi vagy iparkamara vagy pedig annak hiányában, az arra jogosított hatóság által képesnek nyilvánított, az ajánlt mennyiséget a kitűzött határidőben pontosan szállíthatni.

Ezen, az ajánlkozóknak bépecsételve átadandó és náluk csak is bépecsételve hagyandó bizonyítványok, melyekben, a netán bekövetkezendő kiegyezési eljárás körülírandó, — bélyeg mentesek.

Ott, ahol kereskedelmi kamarák léteznek, a hadügyi ministerium nem fog megelégedni, a testületektől, községi eljárástól vagy járási hivataloktól kiállított és jóváhagyott szállítmány képeségi bizonyítványokkal, miért is ezeket a galicziai ajánlók a kereskedelmi és iparkamarától kieszközölni tartoznak.

6) Hasonló árak mellett feltétlenül azon ajánlatnak adatik elsőbbség, kik egy nemből a legnagyobb számú rendbeli szállítmányt ajánlják.

7) Az ajánlat megtartásának biztosítása végett, az ajánlott szállítmányok követelt ár értékének 5% bánpénz (vadium) gyanánt letendő vagy egy ruházati bizottmánynál, vagy valamelyik katonai pénztárnál, a bécsinek kivételével, és a letétéről szóló okmány a szállítási ajánlattól elkülönítve saját borítéka alatt beküldendő, minthogy az ajánlat, annak a bizottmány által egy bizonyos napon történendő felnyitásaig bépecsételve marad, míg a bánatpénz azonnal hivatalos vizsgálat alá vétetik.

Azonban minden ajánlatban világosan kimutatandó, hogy a letett bánpénz valóban az ajánlt szállítmány értéknek 5% ját képezi, miért is abban a szállítvány összesértéke és az azután járó 5% bánpénz határozottan kifejezendő. Azon ajánlatok, melyekhez nem mellékeltek teljesen a bánatpénzt, — nem fognak tekintetbe vétetni.

8) A bánatpénzek letételtethetnek vagy kész pénzben, vagy ingatlanokra jelzálogban, vagy o zstrák állomapirokban, ugyan is az utolsók a letéti nap börtzfolyamuk szerint, ha azonban ki-sorsolással öszvekötvék, névértéken felül semmi esetre sem fogadhatnak el. Jelzálogi és kezesség okmányok csak akkor fogadhatók bánatpénz gyanánt, ha azok egy ingatlan vagyonra bekebelezés által törvényesen biztosítvák és az elfogadhatóság végett az illető pénzügyészség jóváhagyásával el vannak látva. Váltak nem fogadhatók el. A bánatpénzt letett összeg az ajánlatban mindig mennyiségileg osztrák értékben kiteendő.

9) Az ajánlatban mely 36 kr. törvényszerű bélyegjeggyel ellátandó, és az ajánló által, jelleme és lakásának kitétele mellett, sajátkezűleg aláírandó, — nyilván és teljesen alá kell vetnie magát a vállalkozónak az illető újság lapban (kitéendő annak neve, száma és kelle) ki-nyomtatott, és általa valamelyik ruházati bizottmánynál megtekintett és tudomásul vétetett feltételeknek. A mintát, mely szerint az ajánlatok készítenők, megmutatja a melléklet. — Ebben a mintában példányképpen felvettelt a német sor gyalogság számára való 1000 rendbeli öltözék ajánlatok esete.

10) Ha több vállalkozók közösen tesznek ajánlatot: abban világosan nyilatkoznok kell, hogy ők magokat a szállítási feltételek pontos megtartása végett a cs. k. katonai kincstárnak egyetemlegesen (in solidum) azzaz egyik mindnyájáért, és mindnyája egyévt lekötelezik, egyszersmind meg kell nevezniük közülük egyiket vagy egyharmadikat, kihez a katonai hatóságok meghagyásai és megrendeléseit intézendők, és kivel minden, a szállítási ügyletet érintő tárgyalások bevégezendők lennének, — ki a szerződésben kikötött fizetéseket minden társ — ajánló nevében átveendő és azokról nyugtáztatni adandó lenne, — szóval ki minden a szállításra vonatkoz ügyekben mint a szállítást társaságilag elvállaló tagok meghatalmazottjának tartandó addig, míg a tagok egy másik hasonló jogokkal felruházott megbízottal nem fognak nevezni és ötlet egy minden tárgyról aláírt nyilatkozat által a szerződés teljesítésének vigyázatával megbízott hatóságnak tudomására hozni.

11) A szállítandó fajoknak az anyag minőségét és azoknak összeállítását illetőleg tökéletes mutatóvány-példányszerűnek kell lenniök és a különböző nagyságu fajoknál azoknak száze-léka is megtartandó.

Minden vállalkozó köteles magát pontosan az anyagok és fajoknak az öltözeti bizottmá-nyoknál találtató mutatóvány-példányaihoz, az anyag-osztaléokra és az összeállítás körülírására, nemkülönben az anyag minőségére és az összeállításra vonatkozó feltételekhez tartani, mikről mag nem minden vállalkozó valamelyik öltözeti bizottmánynál pontos tudomást kell szereznie.

Az öltözeti bizottmányoknak meg van hagyva, a vállalkozni kívánóknak tájékozhatszuk végett a fajokból, az ezekhez tartozó anyagokból és alkatrészekből példányokat megtekintés végett előmutatni, az egyes fajoknál megtartandó osztály- és százelek felosztást is megmondani és minden az anyag-, szabás- és összeállításra vonatkozó és más idegánt kívánt utasítást készséggel adni. Kész fajok szállítási akaróknak szabadságában áll még az itt hirdetményileg megállapított vagy jövőben kiírandó fajok feletti beszerzési költség kiszámításától az öltözeti bizottmánynál másolatot venni, ezeknél az illető mutatóvány példányokat azok árának és kezelési költségeinek megtérítése mellett megvenni és a szabási mintákat lemásolni, — megjegyeztet-ven itt, hogy a k számítva levő árak a következhető szállítási ajánlatra nézve és az 1862. évre megállapítandó fajoknak a magáidejében a cs. k. hadügyministerium által meghatározandó árára nézve azon okból nem lehetnek irányadók, mivel a beszerzési költségek a változó anyagoktól és az összeállítás költségeiktől fügnek, ezen tényezők pedig a jövőben szállítandó fajokra nézve ösmeretlenek.

Ily szállítványok valódi elvállalóinak használatul átengedtetnek a ruházati bizottmányok részéről még az anyagok és kész fajok, nemkülönben az alkatrészek mutatóvány-példányai és a szabási minták 15% kezelési költségek megtérítése mellett, és később netán támadandó hiány-ság elkerülése végett az elvállalóknak össze kell hasonlítaniok a nékiek bizottmányilag bépecsét-elve átadott példányokat és mintákat az eredeti mutatóványokkal és ezeknek szegély-cseduláin történt megtekintést nevék aláírásával megerősíteniök.

12.) A szállított köpenyek, fegyverkabátok, posztó pantalon és — nadrágok, szárharisnyák posztójának kell perzeletlennek, jól elkészítettnek, egészen tiszta valódi jó juhgyapjából, nem igen durva és egyenetlen fonadékból, tömören szöve, kellőleg ványolva, jól megnyírva, nem kibuzva lennie, nem kell sem göcsös szálu karcos, vagy lyukadnak, sem molytettek, sem gyantá-zott, enyvezett, vagy földdel, vagy krétával fedettnek, hanem jól fedetnek s tartósnak és fo-lyónak, és főképpen a fejér posztónak szép feijérnek fekete és színes fonalak nélkül lennie. A használt színes és szederjes posztónak már gyapju állapotban kell valódiul színezve, és a fejér lenszövetet dörzsöltetik, nem kell sem színt vesztenie, sem bepiszkoltatnia, és az előírt kem-i szinpróbát kiállania.

A mellények, táborisapkák és keztyűkre fordítandó posztóknak, az érintett minőség mel-lett, még nedvesítettlennek, mindazonáltal elkészítve kell lennie. A tábori sapkák és keztyűk ezen felül még előbb színezett valódi és a szinpróbát kiállandó posztóból készítenők.

13.) Különböző bőrműekből készített felszerelési fajok akként adandók át, hogy azoknak egyes alkatrészei a minőségre, mértékre, a bőr jóságára nézve a mutatóványokéval megegyez-nek, és a fajok és írha festetlenek, a felsőbőrbeli valók feketitlen, a timsóval gyártott bőrből

pedig ugyan feketítve, mindazonáltal széleiken feketitlen állapotban, tehát széleiken a termé-szeti szín szerint szállítandók, — a felszerelési fajokra használt felsőbőrnek egyedül cserlénne, timsó vagy só csáva adalék nélkül, — kell készítve, száraznak, a hűsaldalon simának, tisztának, a fogásnál lágyanak, a bevágásnál szép barna színűnek, összehajtogatottnak, barkázlónak, hasa-dások-, karcolások-, égetésektől mentnek, se fásultnak, se taplósnak, sem igen beeresztetnek lennie.

A tinó-bőrök timsó vagy csáva nélkül kell készítve, hűstől jól kitakarítva, tisztának és egyenlőnek, nemigen gyengének, barkák, kukaszhelyek, káros hasadékok és gésfoltok nélküli-nek, kellőleg fényesnek lennie és a metszésnél egy homályos borona- vagy szaru-fele csíkot mutatnia.

A bagariabőr legyen finom kis barkájú, karmazin színű, kifelén, szép világos-barna, beha-sítások és kukasz-lyukak nélkül, jó készítésű, nem töredékeny, a metszésnél egészen tömött és világos-barna színű.

A timsó-gyártott bőr legyen tisztán lehusolva, nem valami káros vegyrésekkel, hanem kellő timsó és só vegyülekkel jól elkészítve, azon felül lyukak, káros hasadékok és gésfoltok nélkül, fagygyuval jól bekendő és a bemetszésnél egészen fehér.

Az irhabőrnek kell készítve, nem taplósnak, halzsírral és semmiféle más zsír által, — kel-lőleg beeresztve, jól és tökéletesen kiványolva és feszítve, kukasz és más lyukak, káros hasadé-kok és éget sek nélkülinek, erősnak és tartósnak; mindazonáltal a fogásnál lágyanak és hej-lekénynek.

14.) A nyeregborók és köpenyszákok báránybőr-takarójára fordítandó báránybőröknek általán teli bőröknek és gubacsral készítettnek és kellőleg kibőrvőve, molytól tisztának, szőr-gazdagoknak, erős bőrűeknek, színezetleneknek és természetes feketének kell lenniök.

15.) Eltávazások az előírt mutatóvány-példányoktól nem történhetnek, vonatkoznak azok bár javításokká vagy pótszoranyagok használatára.

A példányszerű-gtől eltávazás eredményezi a szállított r/s el nem fogadását.

16.) Az öltözeti szabályok megváltoztatása esetében erről a vállalkozók a katonai igazga-tóság által jókor fognak értesített, hogy a megszüntetett forma szerinti készítést beállíták és az új szerinti elkezdhetik.

17.) A kész fajok átadása, megvizsgálása és átvevése, a ruházati bizottmányok készleti raktáraiban fog, a ruházati bizottmányok parancsnoksága által kiadott átvevési utasítás szerint, — végbe menni.

Az átvevés könnyebbitése végett tartozik a szállító, azon fajok, melyek különféle nagy-ságok, osztályok és fajok szerint szállítandók, ezek szerint elkülönözni és valamint az ő, úgy az osztály és fajbéllyel megjelölve átadni.

Az átvevésétől azután megvizsgálattik és megállapittatik a darabok és osztályok és fajok száma.

A készen szállított fajok megvizsgálása az anyagot illetőleg történik a ruházati bizottmá-nyoknál hivataloskodó felelős kapitányok és mesterek, az összeállítás vizsgálása pedig alkalmas segédek által a felelősök és mesterek felügyelete alatt, kik valamint az anyag minőségére, — egy a munka példányszerűségére nézve felelős- és megírítás — kötelesek.

Ezen átvizsgálásoknál fognak azon felül a szállítók érdekében néhány hadseregbeli bizott-mányi tagok is közbenjárulni, valamint a szállítóknak meg van engedve, maga költségén egy meghitelt becsmentert az átadásnál maga mellé venni. A hadseregbeli bizottmányi tagok és a meghitelt becsmenterek itt léte ugyan nem bír a szállított fajok átvételére vagy elutasítására a ruházati bizottmánynál határozati befolyással, azok azonban jogosítva vannak, előadandó aggá-lyoknál, a ruházati bizottmánynál egy jegyzőkönyv felvételét kívánni, melyben az előfordult ag-gályok felveendő és a jegyzőkönyv végén ítéletet beiktatni és felsőbb határozat hozatal végett a jegyzőkönyvnek a cs. kir. hadügyi ministeriumhoz felküldést szorgalmazni, ha különben a szállító nem látja jobbnak mindjárt egy részrehajlatlan bizottmányi letevését kérni.

19.) A posztó anyagok vizsgálatánál a kezdet történik az anyag megvizsgálásával. Ugyanis legelőször vizsgálat alá vétetik a posztó színe és árnyékata, tartóssága, a szövet tömötsége és a gyapju minősége a mennyiben a kézzel való fogás szerint a nagyobb rész béléssel elátott fajokra nézve a megítélés lehetséges. Ha annál semmi jelentéken agályok nem adódnak elő, akkor a beható átvizsgálát végett, a köpenyek, fegyver, kabátok, pantalonok, magyar nadrágok, és szőrhárisnyákban álló szállított mennyiség két százaléka elosztattatik és a ruházati bizottmány parancsnokság ítéletére van bízva, meghatározni mely öltözéki darab bontassék fel egészen vagy részletesen. A szétbontott részeket megvizsgálattik, pontosan a posztó minősége és a bél-les anyaga, és a szabás általán ellenőriztetik, az egyes daraboknak a mintákra való illesztése által.

A nedvesített posztóból készített öltözékekénél a felbontott százaléki darabok az áztatási kísérletek tételnek t. i. minden darabnál, a fajon párosan létező alkatrészekből az egyik, fel-válva az elő- és utó részből, — vízbeáztatik és 5 vagy 6 óra hosszágig abban hagyatik. Mielőtt az áztatás kezdődik, minden áztatandó darab letéttik a hasonnevű részre ugyanazon öltözéki darabok és ekként szereztetik meggyőződés a tökéletes hasonló szerkeztől.

Az áztatott darabok kellőlegi megszáritása után ezen összehasonlítás ismételtetik. Adódnak elő különbségek, melyek a posztónak valóságos megperzselésére következtetést engednek: úgy ez oknál fogva elutasittatik a hasonnevű szállítványrész; ha azonban az áztatási kísérlet aggály-talan: akkor átmenet történik az összeállítás vizsgálatára, hol nemcsak a sima, tartós és pél-dányszerű munka, hanem a helyes, a nagysági fajoknak megfelelő szabás is tekintetbe vétetik.

A jelentékeny mérések megmérésére, minden öltözékre nézve és pedig minden nagyság, osztály- és fajra nézve, bélyegzett minták készítettnek, melyekre a kész fajokra nézve megha-tározott különféle mértékek feljegyezve vannak.

A mellények, tábori sapkák és keztyűk, melyeknél a két százaléki felbontása lehetséges, kész állapotban vizsgálatnak meg az anyagot és készítést illetőleg, és a méretek valódisága a minták által állapittatik meg. Ha azonban az összeállításnál oly hiányok látszanának, melyek még javíthatók és ez által a szállított fajok az átvételre képesítettnek; megengedtetik a szállító-nak ezen javításokat az ő iparosai által eszközölni; azután pedig a jóknak talált darabok átvé-tetnek, a próbaszerűtlenek pedig elutasittatnak.

A szinpróba fog kis darabokon, melyek a szétbontott fajdarabok belső bélék részén be-hajtott posztóból vétetnek, eszközöltetni.

20.) Az ingek, lábravalók és ágynémük, valamint a viaszkozott kálitból készített esákó-borítékok ugyan azon módon, miként a posztófajbéliek, és pedig a százalékok felbontása nélkül fognak átvétetni.

Az ágynémükénél még arra is tekintet fog vétetni, hogy azokon semmi más, mint helyben-hagyott kezelési körülírásban foglalt feldarabolások ne létezenek.

Azonban csak a vizsgálatnál roszkának talált, a példányoknak minőségileg és szerkezetileg meg nem felelő és nem javítható fajok fognak visszaútasittatni.

21.) A különféle bőrből készített legénységi és lőfelszerelési fajok megvizsgálásánál, a bőrnök jó minőségén kívül, figyelem fordittatik még arra, ha vajjon egyet, a keményebb vagy lágyabb minőségű bőrből készített részekben az irányban is próbaszerűleg szabvák. A legki-sebb alkatrészek sem készíthetnek hulladék taplós bőrből.

Az összeállítás t. i. az előírt méretek és tartós munkának megvizsgálásánál szükségelt irányadásul szolgálnak a próbapéldány és minták.

A nyeregborók és köpenyszák báránybőr-takarókból a szállított mennyiség két százaléka felbontatik. A felbontott nyeregborón vizsgálatik, ha vajjon báránybőr részek összeállításra pél-dányszerűleg és azon a módon eszközöltetett, a mint az az anyag-osztalékról szóló a szállító által betekintendő utasításban kimutatva van.

Továbbá a nyeregboróknál meggyőződés szerezethetik, ha vajjon a bőrből szőrré nézve nem szürkék, kellőleg lehusolva, és főképpen az ülsőbőrök nem igen gyengék, vajjon a vörös szélbőrök csak az azokra határozott részekre alkalmaztattak, és a darabok tartósan összeállít-vák, a bélék kellő kiterjedésű és a szabály szerint nincs-e sok és kicsiny darabokból össze-állítva.

22.) Mindön folszerelési fajoknál a bőrnök tartóssága és a nyeregboróknak igen sok bárán-ybőrreszekből lett összeállításra fölött támadt agályoknál, e ruházati bizottmány-parancsnoknak van fennhagyva megítélni, ha vajjon az agályosított fajnak tartóssága veszélyeztetve látszik.

23.) A köpenyszákok báránybőrtakarói, melyek fekete báránybőrből készülendők, a kihú-solás és összeállítására nézve éppen úgy vizsgálatnak meg, mint a nyeregborók. A feldarabolás-ra nézve minden báránybőr-takarón látható legyen, hogy egy egész bőrből készült.

24.) A nyeregborók és köpenyszákok béléssanyagjának és a bőralkatrészek és összeállítás minősége példányok szerint itéltetik meg. A mérések hasonlóképp minták által állapittatnak meg.

Ha a kőpenyzsák és a nyeregőrök felbontott bőröknek megvizsgálásánál agályok a földnek elő nem mutatják vissza az egész szállítmányi rész, hanem a ruházati bizottmány parancsnoka fogja meghatározni, ha vajjon a létező hiányok javíthatók; mely esetben a parancsnok a felbontást a többi nyeregőrök- és kőpenyzsákra is kiterjeszti, és a jóknak talált darabok átvetetnek.

Ha vajjon ez esetben a darabok egészen vagy minő fokig bontassanak fel, ezt meghatározza az öltözeti bizottmány parancsnoka. — A javítható fogyatkozások javíthatók a szállító által hozott iparosok által, miután a jó darabok átvetetnek, a példányszerűtől pedig visszaadnak.

25. Általán a készletek átvételénél különös szemügyre vétetik a mellék alábbi példányszerűsége, jelenen a felszerelési fajoknál a csattok, karikák stb. a lófelszerelésnél szerzett bőr-huladékból készített csatlóbbítás alkalmazása.

Azon fajoknál, melyeknél a felbontott százalékok megvizsgálása kívántatik, a vizsgálat nem fog szorítkozni egyedül ezen százalékra, hanem az anyagok és összeállítás, a mennyire a megítés a kész fajra nézve lehetséges átvettettek a vizsgálatoknak, az egész fajsállományra nézve.

Súlyhasonlítások, a mutatvány példányszerűségű céduláin feljegyzett súly mutatója szerint, az anyag megközelítő megítését végett oly fajoknál fognak eszközölni, melyeknek előállítás kevésbé összetett, és melyeknek hüllés-, éroz- és vasalakrészei a súlyra semmi lényeges befolyást nem gyakorolnak.

Az átvétő társfelelősöknek szabadságában áll, más fajoknál is súlyhasonlításokat eszközölni, jelentékeny túlsúlyú fajok nem fogadtatnak el.

26. Ha a vizsgálatnál oly agályok jönnek elő, melyek a 18. pont értelmében nem távolíthatók, és az agályos darabok a 19, 20 és 29. pontok szerint nem javíthatók, vagy pedig a javítás nem eszközölhetik azonnal a szállító iparosai által: akkor az agályos fajok visszaadnak a szállítóknak. Ha a posztófajoknál a posztónak kellő áztatása és a valódi színének megvizsgálása végett a meghatározott százalékok felbontatnak, és ha csak egy a felbontott darabokból nem találhatók alkalmasnak: akkor visszautasítatik a hasonló fajból az egész szállítmány és a szállító köteles, minden kártérítési igény nélkül a felbontott darabokat a felbontatlan hasonló fajdarabokkal visszavenni.

Ha azonban a vizsgálat eredménye agálytalan, akkor azon eseteknél, hol a százalékok felbontatnak, ezek az állam költségein helyreállítatnak.

Ha azonban, — mint a 24-dik pontban megjegyeztettük — a felbontott százalékok agályos volta miatt, a nyeregőrökből és kőpenyzsákból egy nagyobb szállítmányrész bontott fel, úgy annak helyreállítását szállító által vagy azok költségén történik.

A szerződőfélnek szabadságában áll, a ruházati bizottmány által visszautasított szállítmányokra nézve, egy részrehajlatlan vizsgálat bírálatát kérni, melynek költségei ő általa fedeztetnek, habár a bizottmány nyilatkoztatta is a szállítmány agályosnak és el nem fogadhatónak.

27.) Minden a ruházati bizottmánynak átadott darab, még a fajok átadása előtt ellátandó szállító bélyegjeggyel, valamint a nagysági oszly — és fájbélyeggel is.

Az említett bélyeggekkel azoknak megítését mellett ellátatnak a szállítók a szerződés-kötésnél. Minden átadott darabra nyomtatik az előbbi bélyegyek mellett, még a ruházati: bizottmányi-, érv-, az átvétő társ felelősök, mesterek és legények bélyegje. Oly keskeny méretű és felszínű legénységi és lófelszerelési egyes fajoknál, melyekre nem alkalmazhatik mind az 5—6 bélyeg, — a szállító elhagyhatja a bélyeg alkalmazását az átadásnál és ez esetben a szállítási és átvétési jegyzőkönyvbe beiktatják csak a szállítónak neve és a szállított fajok nagysági oszlyára és neme, ha ezek valóban elfogadtatnak. A megítészés és illetőleg a jegyzőkönyvbe beiktatás és ez utóbbiaknak az átvétők és vizsgálatok általi aláírása, az egy napon átvett szállítmányrészre nézve, mindenkor az nap bezárásával történik.

A teljesített átvétéről kiadatik a készletjár részéről a szállítónak egy szállítási okmány melyben kimutatatnak a visszautasított fajok is. Ezen okmány alapján fog a ruházati bizottmány által az alatt következő utasítás szerint az átvett fajok iránt kifizetése teljesíteni.

28. Az ajánlóra nézve, ki a vizsálatételeiről és az általános polgári törvény könyv 862. §-ban körülírt, az ígért elfogadását illető határidőkről nyilván lemondott, az ajánlat kötelező erővel bír, mihelyt az beadatott, — a cs. kir. katonai kincstár nézve pedig, miután az elvállaló ajánlatának a cs. kir. hadügyminisiterium általi helybenhagyásáról értesítetett.

29. Azonban az ajánlott kötelezi ajánlata meg akkor is, ha az abban foglalt törendbéli szállítmány ajánlatok közül csak az egy vagy más rend, vagy fájbeli szállítmányi ajánlat fogadtatik is el. 30. Ezen határozatok szerint készült ajánlatok és a bánatpénz felletti letéti okmányok külön borítékokba bepecsételve legfőkébb 1861-dik évi október 31-éig déli 12 óráig beküldendők, vagy közvetlen a hadügy-minisiteriumhoz, vagy valamely tartományi főhadiparancsnoksághoz, mely a beérkezett ajánlatokat a cs. kir. hadügy-minisiteriumhoz felküldi és a cs. kir. hadügy-minisiterium kötelezi magát, az ajánlatokat ajánlataik el- vagy el nem fogadásáról, vagy az ajánlott mennyiségek és árak lejjebb szállításáért, vagy mindkettőnek megszorításáról értesíteni.

Oly ajánlóknak bánatpénze, kik nem akarják magokat átvétetni a szállítmány jóváhagyásának és kik, az ajánlott mennyiségek és áraknak a cs. kir. hadügyminisiterium által történt megszorítása esetében, a szállítás jóváhagyásának kézbesítése után 5. nap alatt, szállítási nyilatkozatokkal az értesítő ruházati bizottmányokhoz be nem adják, a kincstár számára elfogadtatik.

Oly ajánlatok, melyek az előírt feltételekben foglalt kötelezésekkel nincsenek ellátva, vagy a melyek a kijelölt határ idő eltelté után adatnak be akkor a cs. kir. hadügyminisiteriumhoz, akár valamelyik tartományi főhadi-parancsnoksághoz, nem fognak tekintetbe vétetni.

31. A cs. kir. hadügyminisiterium által helybenhagyott ajánlatok alapján a válalókkal alak-szerű szerződések fognak kötteni. Ha valamelyik vonakodnék, a szerződési okmányt aláírni, vagy pedig az aláírás végett, dacára a hozzá intézett felszólításnak megjelenni: akkor a helyben hagyott ajánlat, jelenlegi feltételekkel összekötöttségben helyettesíti a szerződést. — Eppen úgy helyettesíti a jóváhagyott szállítmányi ajánlat, a jelenlegi feltételekkel és a válalók által 5 nap alatt beadott, a szállítást elfogadó nyilatkozatával összekötve, a szerződés megkötésnek megtagadása esetében, a szerződést, ha az ajánlott, az ajánlott mennyiség és ár nézve megszorított volt.

Mind a két esetben t. i. valamint akkor, ha az ajánló a szerződési okmányt nem akarja aláírni, úgy akkor is, ha a válaló az alak-szerű szerződést ugyan aláírja, de más pontra nézve azt nem teljesíti pontosan, a cs. kir. katonai kincstárnak joga és választása legyen, ott vagy a szerződés pontos teljesítésére szorítani vagy a szerződést feloldottnak nyilatkoztatni, az aban kikötött szállításokat vagy többé meg nem állapítani, vagy azokat veszélyével és költségén bárhol újból árverezni, vagy az ajánlat után kívül is bárkötő és bár mi árakon beszerezni és az új és a szerződést sértő válalónak fizetett kellő árak közti költség különbségét ennek vagyonából megtéríteni mely esetben a biztosítás (Cautio) ezen különkék részire vissza tartatik, vagy ha semmi ily különkék nem állna, vagy a biztosítási összeg aztal felülmúlja, vagy a kikötött teljesítvények a katonai kincstár által többé nem alapítatnak meg, mint elvesztett foglalópénz levonatik.

32. A szerződések ez által csak 1862. évre fognak jóvá hagyatni és több évi szállításokra terjedő ajánlatok tekintetbe nem vétetnek. Ha azonban némely szállítók az 1862. évrei szállítási magokat különösen képeseknek mutatnak a szállításra: akkor a katonai igazgatóság oly helyzetbe jönné, őket jövő szállításoknál különös figyelemre méltítani, és több évi szerződéseket is jóvá hagyni.

33. Azon ajánlatok bánatpénzei, kiknek a szállítás megengedett, az általuk megkövetendő szerződés teljesítéséig és lefolyásáig a teljesítés biztosítékául letéve maradnak, azonban kicserélhetetnek más biztos szabályszerűleg megvizsgált és helyben hagyott biztosítéki okmányok által, azon ajánlók a kiknek ajánlatai el nem fogadtatnak, az ebbeli határozattal együtt vissza kapják a letéti okmányokat hogy azok mellett letéti bánatpénzeket felvehessék.

34. Oly fajoknál melyek a szerződésileg kikötött oszly és százalékok szerint szállítandók, nem köteles a szállító mindjárt a szállítás elején ezen arányhoz tartani magát, hanem csak megkívántatik, hogy egy oszlyban, se történjen túlszállítás és hogy ha valamely oszlyból elébb kevesebb szállítatott, a határidő lemulásáig a hiány után szállítassék.

35. A szállítmányok kifizetése teljesítetik az öltözeti bizottmány által az átvétés helyén, vagy ha a válaló kívánja, a legközelebbi hadpénztárnál, a honnan a ruházati bizottmány pénzszerreit veszi, osztrak bankjegyekben vagy más törvényileg elismert osztrak papírpénzben, a válalónak személyesen, vagy a pénz felvételre és nyugtatványozásra feljogosított megbízottjának, és csak a valóban átvett darabokért, a kikötött részlet-szállítás hónapjában, és a részletben kikötött mennyiségért.

A kikötött szállítmány részlet hónapjának lefolyása előtt csak akkor teljesítetik a részletben kikötött, vagy többet szállított és minőségszerűleg átvett mennyiség árának kifizetése, ha azt az átvétő ruházati bizottmány pénzereje megbírja.

36. A kikötött szállítási határidő lefolyása után a katonai-kincstár, azon esetben, ha a szállítási határlékok átvenni akarja, ezlet csak 15 százalék levonása mellett veszi át, melynek visszatérítésére a szerződések semmi feltétel alatt nem számolhatnak.

37. A példányszerűtől visszautasított fajok, a visszautasítástól számított 14 nap alatt más minőség és példányszerű hasonló számú és nemű fajokkal helyettesítendők.

38. A szerződésből kifolyó jogok és kötelezettségek a szerződések által csak a cs. k. hadügy-minisiterium helyben hagyásával ruházhatók át más személyre vagy társaságra.

39. A cs. k. katonai kincstárnak jogában áll, mindazon intézkedéseket tenni, melyek a szerződés felbontakítatlan teljesítésére vezetnek, nyitva maradván a válaló számára is a törvényes út a szerződésből eredő igényeinek érvényesíthetése. Ezen esetekben a szerződőnek alá kell vetnie magát a katonai országos törvényszék hatóságának.

40. A szerződés vagy az ezlet helyettesítő feltételek megbeszélésével járó költségeket a válaló viseli.

41. Minden a szállítmányi szerződésből a válalót illető jogok és kötelezettségek halálának esetében átmennek örököseire, ha azonban vagyona kezelésre képtelen lesz törvényes képviselőjére, ha a katonai kincstár nem találja előnyösnek a szerződést feloldottnak nyilatkoztatni, mire nézve mindkét esetben egy oldalalug jogosítva legyen.

Nagy-Szeben 1861.

A cs. k. főhadiparancsnokságtól.

(36 krajezar bélyeg).

Ajánlati minta.

En alólirt (város, helység, járás, kerület, megye, tartomány neve) lakos ezennel ki-nyilatkoztatom, hogy a történt hirdetmény folytán:

1000, azaz ezer rendbéli öltözéket a német sorjalgóság számára, és ugyan

1000, azaz ezer darab köpenyt, párolí és gombok nélkül szűrke vegyített posztóból, da-

rabját . . . fr. . . kr. azaz . . .

1000, azaz ezer darab fegyver kabátot, a német gyalogság számára, fejezposztóból hajto-

ka és gombok nélkül, darabját . . . fr. . . kr. azaz . . .

1000, azaz ezer darab gombokkal ellátott fehér melényt német gyalogság számára, da-

rabját . . . fr. . . kr. azaz . . .

1000, azaz ezer darab világos kék posztó pántalont, német gyalogság számára, darab-

ját . . . fr. . . kr. azaz . . .

1000, azaz ezer pár fekete posztó gombos szárharisnya, párját . . . fr. . . kr. azaz . . .

2000, azaz két ezer darab inget kalikot-vászonból, darabját . . . fr. . . kr. azaz . . .

2000, azaz két ezer darab gyalogsági gatyá lenvászonból, darabját . . . fr. . . kr. azaz . . .

1000, azaz ezer darab világos kék gyalogsági tábori sapka, darabját . . . fr. . . kr. azaz . . .

1000, azaz ezer pár világoskék gyalogsági kesztyű, párját . . . fr. . . kr. azaz . . .

1000, azaz ezer darab csákóboríték, feketén viaszkozott kalikotból, da-

rabját . . . fr. . . kr. azaz . . .

osztrak értékben a N. N. ruházati bizott-

mányhoz, az általam jólsimert példányok szerint, és az irt N. N. ujság 1861

évi . . . hó . . . kelt . . . számában kinyomtatott és az általam valamint itten,

ugy a N. N. ruházati bizottmánynál megtekintett és tudomásomul szerzett fel-

tételeknek pontos megtartása mellett, melyek teljes tartalmának, magamat ezen-

nel átvetem és más a katonai kincstárhoz való szállítmányokra nézve érvény-

ben levő szerződési szabályok pontos betartása mellett, az 1862. év folyama-

alatt, azaz 1862. évi január 1-től kezdve ugyanazon év december havának utol-

só napjáig, következő szállítási részletekben, szállítani akarok, ugyanis:

. azaz darab N. N. 1862 1.

. azaz " N. N. 1862 1. sat.

mely ajánlatra nézve különben, bepecsételve felküldött 5% frtot téve bánatpénzzel

osztrak értékben, mely az egész szállítmány fr. kr. árának megfelel, a hirdet-

mény értelmében a felelőséget elvállalom.

A kereskedelmi és iparkamarától bepecsételve kapott, és általam kiadott szállítás—ké-

pességi bizonyítványt ide mellékelem.

Kelt N. N. kerület, N. N. tartomány 1862. évi

N. N. az ajánlónak aláírása jellemének kitételével.

M e g j e g y z é s: Ha több vállalkozók társaságban ajánlanak, a válalkozók mind-

nyáján aláírják az ajánlatot, lakásuk és jellemük kitételével és az ajánlat kelte és aláírása

előtt még hozzá tenni: Az alólirtak a szállítási feltételek pontos betöltése végett a cs. kir.

katonai kincstárnak lekötézők magokat egyetemlegesen (in solidum), t. i. egyike mind-

nyájáért, és mindnyáján egyért jót állani, és N. N. (kinek jelleme és lakása kitéendő) ki-

jelölök ezen szállítási ügyletben megbízottjokul.

Az ajánlatnak boríték mintája.

A magas cs. kir. hadügy-minisiteriumhoz (vagy tartományi—tábornoki parancsnok-

sághoz. N. N.-ben) N. N. ajánl kész öltözékeket, (vagy legénységi, vagy lófelszerelési fajto-

kat, vagy ágynémüket.

A letéti okmányok boríték mintája.

A magas cs. kir. hadügy-minisiteriumhoz (vagy tartományi főhadi parancsnoksághoz.

N. N.-ben). Letéti okmány . . . fr. . . kr.rról osztrak értékben, N. N.-nek kész öltözék

szállításról szóló ajánlathoz, vagy sat. mint fent.

Sz. 668. 1861. (280) (2—3)

Hirdetés.

October 1-én 1861-ben d. e. 10 órakor, Dézsén, a tanácsi irodában. árverés útján haszon-

bérbe fognak adatni, az 1861-dik év november 1-től az 1864-dik év october végéig eső időre,

a város következő haszonvételei, u. m.

1-ször. A borárulási jog 2420 ft 20 kr. o. é. felkiáltási ár mellett.

2-ször. Pálincárulási jog 5000 ft — " " " " " "

3-ször. Hágói hajós malom 697 ft — " " " " " "

4-ször. Porondi és Dézsakna melletti fogadók 318 ft — " " " " " "

5-ször. Baromvársi cédula jövedelm 255 ft — " " " " " "

Ugyanezen alkalommal az 1861-dik év november 1-től az 1862-dik év october utolsó

napjáig eső időre, árszökkenés útján, a kevesebbet vállalkozónak ki fog adni szám szerint 55

utczalámpák világítása 642 frt 50 kr. o. é. felkiáltási ár mellett.

Az árverési feltételek addig is megtekinthetők a tanácsi irodában.

Dézs városa tanácsából sept. 11-kén, 1861.

NEM HIVATALOS.

(281) (2—6)

Haszonbéri hirdetés.

Nemes Kolosmegyében, Kolozsvárhoz két óra járásnyira egy 520 holdból álló és szük-

séges épületekkel ellátva tagosított birtok, haszonbérbe adó. Értekezhetni iránta Vég Mihály-

lyal Kolozsvárt, nagypiacz 166-dik számú háznál.

(279) (3—3)

A néhai gr. Kemény Sámuel úr hagyatékához tartozó piaczori ház — az

alatta levő boltokon kívül — egészen, vagy részletben, folyó év Szent-Mihály

napján kezdve, bérbe adandó. — Értekezhetni iránta helyben a számtartóval,

vagy városi tanácsos Filep Samuval.

(278) (3—3)

Könyvárusi tanulónak

felvétetik egy alkalmas 16—18 éves ifjú Demjén László könyvkereskedésébe

Kolozsvárt.